

V I E N Y B Ė

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 38 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. SPALIO (OCTOBER) 2 D.

Tel. APlegatė 7-7257

KAINA 15,00

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Ne visi Chicago lietuviai, kaip šiame Vienybės numeryje pranešama, teigiamai vertino mūšų tautiečių rodytą Chruščiovui nuolankumą, prašant išleisti jų artimuosius.

Ypač neigiamai atsiliepiama apie kun. J. Prunskį, kalbėjusį su Chruščiovu ir maldausį išleisti jo 72 m. amžiaus motiną.

Ir New York Times pažymi, kad kun. J. Prunskis, atsilankęs į Chruščiovo spaudos konferenciją, visą laiką rankoje laikęs Pravdą...

Kun. J. Prunskis, kuris amerikiečių spaudos atstovams pasisakė esąs Draugo redaktorius, savo motinos atsiėmimo reikalu matėsi ir su Chruščiovo žmona. Vėliau Prunskis pasakęs:

"Nors aš jos prašiau tik minutės, bet ji man davė laiko, kiek tik norėjau. Ji buvo draugiška ir manęs visai neskubino."

Žodžiu, bendras susižavėjimas.

Karo metu, kai Rooseveltas su bendradarbiais liaupsindavo Lietuvos laisvės budelį Staliną, ne vienas Amerikos lietuviui suskaudavo širdis.

Bet dabar, štai, to paties kruvino diktatoriaus kruvinam įpėdiniui, kuris nė nemano grąžinti Lietuvai laisvės, pataikauja ir, pasakysiu, negarbingai laižosi mūšų pačių visuomenės garbingi veikėjai...

Vienas iš tokių yra kunigas Prunskis, atvykęs į Ameriką tada, kai dar nė vienas lietuvis nesirengė bėgti iš Lietuvos.

Kam kam, bet šiuo atveju kunigui Prunskiui patartina prisiminti jaunamečio Kristaus pasikalbėjimą su motina...

Pagaliau jeigu Prunskis būtų geriau išiklausęs Tėvynės motinos raudą, jis, dėl savo motinos, tikrai nebūtų kritęs Chruščiovui po kojų.

Nėra Amerikoje lietuvių, kuris Lietuvoje nebūtų palikęs bent vieno artimo bei mylimo asmens.

Išivaizduokite, kad visi tie, kurie Lietuvoje paliko tėvus, brolius, seseris ir kitus artimuosius bei gimines, dabar kreipiasi į Chruščiovą, prašydami juos išleisti...

Išivaizduokite, kad diktatorių tą jų, su milijonu ar

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos Diplomatinijos Šefo protestas Jungtinėms Tautoms

Ryšyje su Chruščiovo pakvietimu kalbėti J. T. Gen. Asamblėjoje Lietuvos diplomatinijos šefas min. S. Lozoraitis rugsėjo 8 dieną pasiuntė J. T. gen. sekretoriui tokį raštą:

Jungtinės Tautos yra pakvietusios Sov. Sąjungos ministrų pirmininką Chruščiovą kalbėti XIV-ojoje Generalinėje Asamblėjoje. Einant statutu Jungtinėms Tautoms laisvieji kraštai yra pavadę saugoti žmonių nuo karo, ugdyti pagrindinių žmogaus ir didžiųjų bei mažų valstybių teisių pagarbą ir kurti reikalingas sąlygas teisingumui vykdyti ir tarptautinėms prievolėms gerbti. Todėl Chruščiovo pakvietimas reiškia, kad Jungtinės Tautos laiko galima suteikti pirmenybę kalbėti į jas galvai tos vyriausybės, kurios nuolatinė ir pastovi politika yra laužymas aukščiau pasakytų statuto nuostatų, sudarančių Jungtinių Tautų pagrindą ir egzistencijos pateisinimą.

Šitokiomis aplinkybėmis Chruščiovo pasirodymo Generalinėje Asamblėjoje diena — ne lemia data istorijoje pastangų kelti moralinį bei politinį Jungtinių Tautų prestižą. Jau vien tas faktas, kad Sov. Sąjunga yra toleruojama kaip

S. Lozoraitis

J. T. narys, yra aukščiausiam laipsnyje apgaulėtinas, nes sovietai išiveržę į eilę kraštų ir sunaikinę jų nepriklausomybę mindžioja milijonų žmonių teises. Sov. Sąjungos buvimas J. T. narių tarpe vis daugiau gresia sunaikinti žmonių pasitikėjimą Jungtines Tautas kaip tarptautinės tvarkos saugotoją ir ir net jos sugebėjimu atstovauti teisės ir moralės dėsnius. Chru-

ščiovo pasirodymas šią padėti dar daugiau pablogine.

Tačiau Sov. Sąjungos ministro pirmininko stojimo Gen. Asamblėjoje pragaistinga politinė ir moralinė įtaka galėjo būti sumažinta. Tam Jungtinių Tautų nariai, priklausą prie laisvojo pasaulio, turėjo ta proga bent pakelti savo balsą apginti teisėms tų tautų, kurioms kaip Lietuvai, Sov. Sąjungą yra atėmusi nepriklausomybę ir kurios vis bergždžiai tebelaukia, kad tarptautinė bendruomenė, atsakinga už tarptautinę tvarką, atstatytų jų teises.

Aš esu tikras, kad mano šia išdėstyta nuomonė atvaizduoja jausmus tiek lietuvių tautos, tiek iš viso pavergtojo pasaulio, kurį sudarė Sov. Sąjunga savo agresijos bei priepauidos politika.

Pranešdamas tai Tamstai, turiu garbės pakartoti Lietuvos vardu iškilmingą protestą prieš Sov. Sąjungą, kuri tebelaukia savo kraštą neteisėtoje okupacijoje.

Kadangi — priešingai Chruščiovo atžvilgiu taikomai procedūrai — sovietų pavergtojo krašto atstovas neturi galimumo būti Jungtinių Tautų organo iš-

klaustas, būsiu Tamstai labai dėkingas jai malonėsi pranešti šį mano raštą Organizacijos nariams.

LIETUVOS GARBĖS GEN. KONSULAS NORVEGIJOJE

Lietuvos garbės konsulą Norvegijoje H. M. Hanseną Lietuvos diplomatinijos šefas pakėlė garbės generaliniu konsulu.

Hansen, kuris buvo paskirtas 1937 metais, yra daug nusipelnęs Lietuvai tęsdamas po karo savo veiklą ir rūpindamasis Lietuvos reikalais ir piliečiais.

TARYBOS IR VLIKO LAIŠKAI JAV PREZIDENTUI

Kongreso narė Edna F. Kelly Kongreso Rekordų knygoje paskelbė Amerikos Lietuvių Tarybos ir Vliko laiškus JAV prezidentui ryšyje su Chruščiovo vizitu Amerikoje.

Skelbdama tuos laiškus Edna F. Kelly pareiškė, kad Kongresui susirinkus ji šauks Užsienių Reikalų Komiteto, Europos Reikalų pakomitchio posėdžius, kurių metų tyrinės Chruščiovo vizito įtaką.

Clevelando Akad. Skautės protesto demonstracijoje prieš Chruščiovą.

V. Bacevicius nuotrauka

Clevelando lietuviai

J. ANTANAITIS

Los Angeles, Cal.

Salti sprendimai karščių metu

Vasaros karščiai lietuvišką veiklą savaime kiek aptildė. Kai daugelio kolonijų lietuviškasis pulsas gyviau atsispindėjo tikrai piknikuose ir stovyklose, tai Clevelande, šiai vasarai besibaigiant, buvo platesnės apimties įvykių.

Lietuvių gydytojų sąjunga, kurios suvažiavime Clevelande dalyvavo apie 100 Amerikoje praktikuojančių lietuvių gydytojų, kelias atvejais išskiria iš kitų šiame krašte veikiančių lietuvių profesinių organizacijų, sakysim, teisininkų, agronomų, miškininkų ir pan. Jei šias pastarąsias ir kitas tokias išsivijoj atskirusias organizacijas tenka vertinti tik simboliškai, tai lietuvių gydytojų sąjunga yra šakoto išsivijos lietuvių organizacinio medžio gyvoji, žaliuojanti atžala.

Šios sąjungos nariai ekonominiu atžvilgiu patys būdami pajėgiausi ir stipriausiai išsiskirę, jie pavieniai ar per savo organizaciją efektingiausiai gali paremti ir lietuvišką veiklą. Jų skiriama metinė 1,000 dolerių premija yra indėlis kultūrinei veiklai. Bet ji galėtų būti sektinu pavyzdžiu ir kitoms profesinėms organizacijoms, kaip inžinierių ir kt.

Tuo patiu metu kitas — Valstiečių liaudininkų — suvažiavimas praėjo gal daugiau pasiformavimo nuotaika. Atidarymo programos ir dr. Karvelio pranešimo apie šaltąjį karą svečio teisėmis galėjo pasiklausyti ir pašaliniai, o taip pat dalyvauti Sandaros 18-tos kuopos ta proga suruostame bankete.

Tačiau pranešėjo patiekti samprotavimai, amerikiečių užsienio politikos kritika, gal geriau pasakius, visiškas jos nuvertinimas, nepadarė klausytojams lauko: išpūdzio. Jei ne dr. Pajaujo papildoma kalba ir pranešėjo mintis "išlyginimas," tai šis centrinis suvažiavimo darbotvarkės punktas būtų praėjęs "skystokai."

Pats suvažiavimas clevelandiečiams paliko tam tikrą versijų bei spėliojimų. Kaip žinoma, Valstiečiai liaudininkai dr. Vinčo Kudirką liaudininkai savo ideologu, nors jis yra kiekvieno lietuvių ideologas ir patriotizmo įkvėpėjas.

Bet kaip čia atsitiko, kad Valstiečių liaudininkų suvažiavimas užmiršo dr. Vinčo Kudirkos paminklą, darželyje, Clevelande? Kai kas mano, jog tai buvęs tik jų neapsižiūrėjimas, bet kai kas siekia ir

tolimesnių išvadų. Girdi, V. Liaudininkai nori dr. Vinčo Kudirką gražinti lietuvių tautai, tyliai išlaisvindami iš savo partinės propagandos...

Tuo tarpu gydytojų suvažiavimas Tautos Himno autoriaus neužmiršo, prie jo paminklo padėjo vainiką. Jo neužmiršta ir šiaip reikšmingesni suvažiavimai Clevelande. Neužmiršta ir kiekvienas lietuvis priešpauodį ar apsnūdimė žadinančių dr. Vinčo Kudirkos žodžių: KELKITE, KELKITE, KELKITE!

Tam tikro "skersvėžio" įnešė ir kitas įvykis. Kaip žinoma, ne paslaptis, kad tautinės srovės veikėjai, be jau esamų laikraščių, norėtų dar turėti rimtą tautinės minties žurnalą. Iš dalies, o kai kurių tą norą gal ir pilnai galėtų patenkinti atgavintas, nepriklausomoje Lietuvoje ejęs ir dabarties sąlygoms pritaikintas, neolituanų leidžiamas ir redaguojamas AKADEMIKAS.

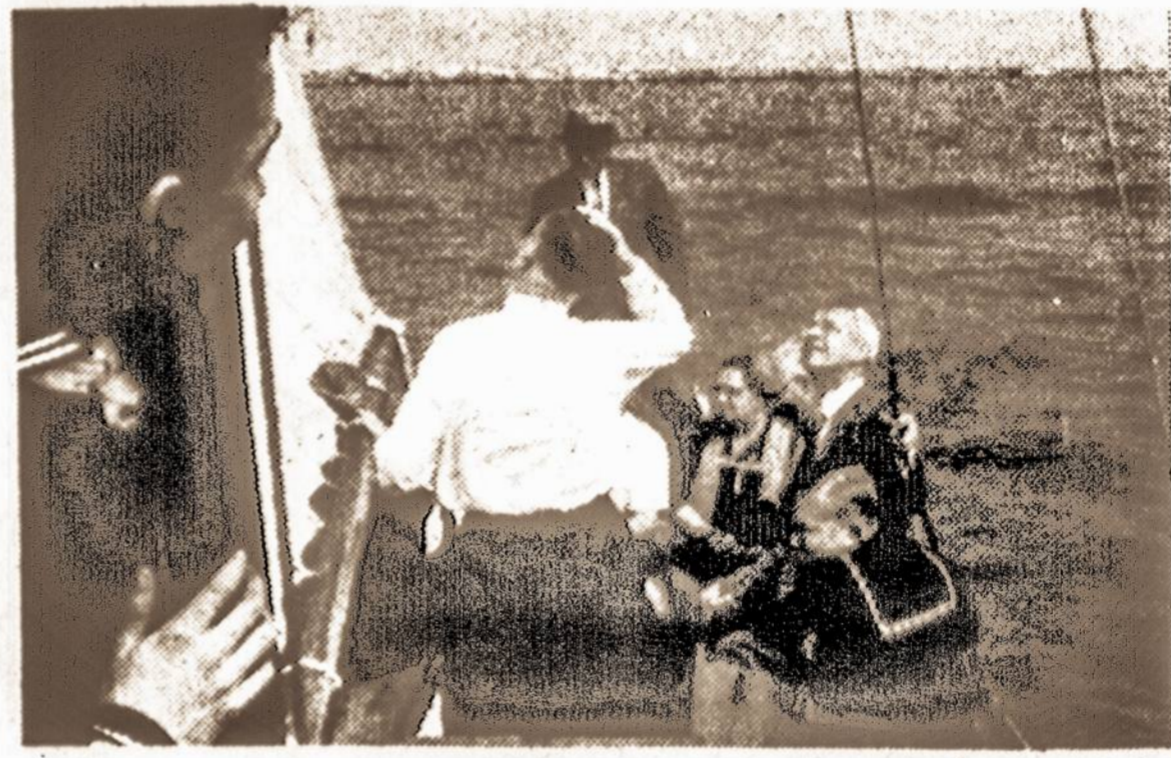
Štai tą klausimą lengvai išsprendė DIRVOS skiltyje Ke-stutis Gaidžiūnas: "AKADEMIKAS vėl turi eiti." Jis turėtų išeiti 4 kartus per metus, skirtas neolituanams ir plačiai visuomenei. Neolituanų informacinis biuletėnis atlieka AKADEMIKO paruošiamąjį kelią. Jo kolektyvas prisistatė AKADEMIKO redaktoriais.

Karštą vasaros dieną AKADEMIKO klausimas buvo svarstomas Christiana Lodge Neo Lithuania Korpi stovykloje. Čia prieita nuomonė, kad AKADEMIKAS leistinas bet tik sutelkus rimtas tam darbui pajėgas. O toks AKADEMIKAS, kaip mėgėjų užsimota, ne tik neremtinas, bet ir nepageidautinas. Nepadėjo čia ir mėgėjų redaktoriaus sudaramintasis šūkis, kad arba dabar Akademikas, arba niekad...

Netrukus po to, DIRVOS 70-je tilpo B. Gaidžiūno vedamasis "Pabuskim, kol visus mirtinas snaudulus apims..." Jame buvo kaltinami ypač jaunimo organizacijų vyresnieji vadai, kad jie iki mirties nenorį atiduoti atsakingų darbo pareigų jaunesniesiems.

Tą DIRVOS numerį paskaitę, Clevelande daugelis manė, kad čia taikoma Alto skyriaus ir, galbūt, centro vadovybei. Bet tik vėliau apsižiūrėta, kad B. Gaidžiūno vedamuoju buvo užsimota prieš Neo Lithuania Korp. vadovaujančių asmenų jau minėtą nutarimą. Tuo būdu DIRVOS redaktoriaus šiuo atveju

išejo, kaip patikimi šaltiniai informuoja, prieš rimtą, senesnių pajėgų sutelktą AKADEMIKĄ. Tačiau tos pajėgos tvirtai yra išitikinusias, kad mirtinas snaudulus tada tikrai apims, kai mėgėjai, tam darbu kvalifikacijų neturi, pasišaus su rimto, visuomeninio, tautinės žurnalo iškaba. Jos mano, kad AKADEMIKO klausimą sprendžiant, negalima vadovautis šeimos, giminytės ar interesų išskaičiavimais, nes AKADEMIKO idėja esanti gilesnė ir platesnė už vienos šeimos reikalus.

Lietuviai budžiai savo Palangos jachta plaukiojo trupę gydytojų, atvykusių į lietuvių gydytojų konferenciją Clevelande. Iš kairės: budys B. Rukauskas, Dr. Mickevičius, O. Biežienė, dr. Jasiukonis, dr. S. Biežis, budys A. Kalvaitis ir dr. Pautienius.

JAUNIMO VAKARAS IR DAILININKO JUOZO PAUTIENIAUS KŪRINIŲ PARODA

BALTIMORE, Md. — Spalio 31 d. žiemos sezono pradžiai, LB Apylinkės ruošia jaunimo vakarą, į kurį norima įtraukti visas vietos jaunąsias menines pajėgas — vokales, instrumentales ir baletines. Taip pat dalyvaus Baltimorės Tautinių Sokių grupė ir gal būt Philadelphiajos Tautinių Sokių grupė. Jaunimas čia ras plačią dirvą pasirodyti, o taip pat dalyvaus patį vakarą ruošime ir planavime. Vakarą įvyks spalio 31 d. 7 val. vak. didžiojoje Lietuvių Svetainės salėje.

Ta pačia proga tą dieną, tos patios svetainės kitoje salėje, įvyks dail. Juozo Pautieniaus kūrinių parodos atidarymas, kuri tęsė visą savaitę. Jo kūrinių parodos įvyko New Yorke, Detrote, Clevelande, Omahoje. Į Baltimorę jis atveš visus geriausias savo kūrinius, baltimoriečiai turės gražios progos pamatyti, o ir išgyti vieno iš moderniuju tapytoju kūrinių.

Parodos atidarymo laikas bus praneštas vėliau. Tikimės, kad baltimoriečiai gausiai parems jaunųjų vakarą ir parodą. Taip pat ir mūsų artimieji kaimynai vašingtoniečiai gal neužmirš mus aplankyti tą progą.

Vliko ir ALTO nurodymais, atvykstant į JAV mūsų tautos

LOS ANGELES, Cal. — Visur tokias gražias spalvas papylė magiška rudens ranka. Tik Kalifornijoje geltonai ruda ir gamta išblyksusiai vienoda, kaip po rusų vargstantio lietuvių dalia.

Spalio 24 d. 8 val. vak. DL. K. Birutės Vardo Dr-ja, Woman's Club patalpose (927 So. Menloe) ruošia šaunų Tautinių Rūbų Vakarą. Ir kas nesigerėjo mūsų gražiais tautiniais rūbais savo spalvomis nustelbiančiais gražiuosius vakarinius tualetus? Dabar ir vėl puiki proga pasipuoti tais rūbais, kurie iš kartos į kartą vis tapo dailėsi ir dailėsi, kaip ir mūsų mielas jaunimėlis.

Šio vakaro metu birutietės ypatingai pagerbs tautinį rūbą, premijuodamos net tris gražiausius, pačios publikos išrinktus. Idomu, kad net dvi dovanos yra tik ką gautos iš Lietuvos. Ir programa idomi ir nauja. Tik liks senoviškas lietuvių vaikingumas: stalai apkrauti skanumynais pačių birutiečių pagamintais. Puiki salė, graži muzika, mieli veidai, mieli svečiai. Kiekvienas pelno doleris nuplauks per vandenyną už geležinės uždangos žančiam lietuviui.

V. IRL.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Akademinio Skautų Sąjūdžio Jaunimo Literatūros Konkurso Premijų Sudarymo Komisija skelbia, kad:

Dr. M. Budrienė, dr. I. Giedrikienė, prof. I. Končius, N. ir L. Maskaliūnai ir E. ir L. Vilka yra ASS jaunimo literatūros premijos mecenatai;

R. Addis, dr. J. Aglinskienė, V. Černius, R. Gustaitienė, dr. E. Juskinienė, B. Kozicienė, V. Lapatinskas, B. Lukštaitė, K. Palčiauskas ir A. S. Vengris yra ASS jaunimo literatūros premijos rėmėjai;

D. Dirvonis, A. Dundzila, J. Gimbutas, S. Jurkynienė — Girdauskienė, J. Karklys, K. K. Kodatis, prof. S. Kolumpaila, A. Likanderienė, Los Angeles A. S. Ramovė, G. G. Mačiukienė, A. Mackevičienė, A. Martišūnienė, O. Paužolis, O. Stėkaitė, V. Stakšis, A. Stepatis, E. Varkana, G. Varnelienė yra ASS jaunimo literatūros premijos aukotojai.

FIL. DR. M. BUDRIENĖ,
pirmininkė
FIL. L. MASKALIŪNAS
FIL. D. DIRVONYTĖ
A. S. VENGRES
nariai

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS — visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI — su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA — visokios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ — pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas patarnavimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ — Income Tax — paruošimas.

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
311 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Telefonas: Market 2-4867

Joseph Andrusis Insurance

Perkant — parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Lietuviškoje Chicagoje

Diskusijos apie patriotizmą

KUN. J. PRUNSKIO PILGRIMINĖ KELIONĖ PAS CHRUSČIOVUS CHICAGOJE SUKĖLĖ ĮVAIRIŲ NUOMONIŲ. GIEDRAITIS JIEŠKO LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, BET SLOPINA "DYPUKŲ" NORĄ DALYVAUTI RELIGINIAME GYVENIME.

Algimantas Mackus, MARGUČIO pranešėjas ir, dr. B. Dirmeikiui sergant, žinių perdavėjas, susilaukė cėlės anonimių laišku, kuriuos jis koliojamas už tai, kad skaitydama naujienas apie Chrusčiovo viešnagę Amerikoje, jį titulavo ministru pirmininku... Eš jam tikų geriau tokie epitetai kaip budėlis, žudikas ir pan.

Ta būdinga smullmena vaizdžiai byloja kokio šmyčio tautiečių galvojime įnešė anas vizitas...

Todėl suprantama, kad nemažesnės reakcijos sukėlė ir lietuvių prašymai išleisti savo artimuosius, ypač DRAUGO redaktoriaus kun. dr. Juozo Prunskio apsilankymas pas Chrusčioviene. Girdi, Paulius Leonas yra privatus asmuo, nereprezentuojąs kokios nors srovės ir jo asmeninis kreipimasis į Chrusčiova, išnaudojus visus kitus būdus, prašant išleisti vaikus ne tik nepakant bendriesiems lietuvių reikalams, bet gal net padėję, nes vaizdžiai parodė tikrąjį sovietų veidą, kuriame žmonišku nėra, ar bent iki šiol nebuvo, vietos.

Tuo tarpu Prunskio istorija, kalbama Chicagoje, yra kiek kitokia. Čia pabrėžiama, kad kun. Prunskis nuykęs į Washingtono Blair House, išsprasė audijencijos pas Chrusčioviene ir ja gavęs iškėlė brolio ir sesers pasirašytą prašymą leisti iš Lietuvos į Ameriką atvykti savo 72 metų motinai. Jis paaiškines Chrusčiovienei, kad pats prašymo nepasirašes, nes bijojęs, kad kunigo parašas padarysias bloga įspūdi sovietiniams pareigūnams. Chrusčioviene jį užtikinusi, kad jam nėra reikalo bijoti pasirašyti prašymą — pasakojo vėliau Prunskis amerikiečių spaudai. Toliau Chicago Tribune pagalba Prunskis buvo įleistas į National Press Club'a, kur Chrusčiovas turėjo savo paskutinę spaudos konferencija. Ten Prunskis turėjęs progos užkalbinti patį Chrusčiova ir trumpai pakartoti savo prašymą. Chrusčiovas, kaip ir Chrusčioviene, pažadėjo, kad jis netrukus pamatys savo motina. Iki čia visa istorija skamba labai gražiai ir jaudinančiai, tačiau vėliau suklečia visokių niūnių.

Amerikiečių spauda Prunskį pristatė ne tik kaip Chicago's Sv. Jurgio parapijos vikarą, bet ir pažymėjo, kad jis yra DRAUGO redaktorius. To dienraščio vyr. redaktorius, kaip visi žinome, yra Leonardas

Šimutis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas t. y. institucijos, kurios vienintelė užduotis yra kova už Lietuvos išlaisvinimą. Atseit, prieškomunistinio laikraščio redaktorius prašo Chrusčioviene specialės sau malonės ir gavęs jos pažadą jis nepaaiškino spaudai, kad pvz. savo dramatišku prašymu jis norėjęs ne tik atsigabenti savo motina, bet padėti pralaužti ledus ir kitų suskaldytų šeimų susivienijimui arba kaip nors panašiai. Vietoje to jis tik pasigyrė Chicago Tribune:

"Altho I had asked for only a minute, Mrs. Khrushchev would have granted me all the time I wanted" — suprask pamčiau ir sužavėjau. "She was friendly and didn't rush me a bit." Žinoma, kritikuoti visada lengva.

Chicagoje prisiminami savo laiku prel. M. Krupavičiaus pasakyti žodžiai, kad gali ateiti laikas kada laisvinimo kova teks perkelti į pogrindį. Kai kas čikagiečių mano, kad tas laikas jau atėjo. Girdi, ALTO kasa jau baigia ištuštėti, o VLIKas atsisiėmė visus jam skirtus kreditus ir baimingai žiūri į alkaną ateitį. B tiesu, paskutiniu laiku kontakto tarp platesnės visuomenės ir veiknių lyg nebuvo jaučiama. Prsimena pirmosios bolševikų okupacijos dienos Lietuvoje — kiekvienas elgiasi kaip jam atrodo patogiau...

Vienybės žiniatė, kad Marquette parko vargonininkas A. Giedraitis neleidžia S. Barui giedoti lietuviškai, Chicagoje sukėlė nemažą susijaudinimo ir išsukę rešą DRAUGO — SANDAROS koalicija. Kaž koks "kaimynas" dėsto Sandaroje, kad Giedraitis esąs toks patriotas, kad net savo vaikus, jau trečios kartos amerikiečius, mokas lietuviškai skaityti iš "Tėv Dovanėlės" ir "Kregždutės", o lietuviškai jis neleidęs giedoti, nes per giedotines mišias galima giedoti tik lotyniškai.

DRAUGO šiuo klausimu plačiai pasisako Juozas Kreivėnas. Girdi, bažnyčia turinti savo giedojimo taisykles ir solistai be reikalo su lietuviškom giesmėm veržiasi į giedotines mišias, o svarbiausia A. Giedraitis yra toks patriotas, kad... "Neseniai jis sutikęs prasė mane parūpinti jam knyga, kuri tiktu jo vaikui, pabaigus elementorių."

Kaip matome, ir SANDAROS ir DRAUGO bendradarbiai

nepaneigia paties fakto, bet stengiasi visą dėmesį perkelti į Giedraituko skaitymo problemas. Ypatingai stebino kreivoki Kreivėno išvedžiojimai, nes jis pats turėtų atsiminti:

1. Giedraitis atsisakė leisti savo chorui dalyvauti I-oje dainų šventėje; tik po įvairių prašymų iš ivairiausių pusiu, klebonui visus griežtumu išikisus, chorui buvo leista dalyvauti;

2. nėmalonių prisiminimu apie A. Giedraitį turi ne tik beveik visi žymesni Chicago's solistai, bet ir Chicago's vyrų choras bei Čiurlionio ansamblis.

3. Niekas nesiskverbia giedoti lietuviškai į lotyniškai giedamas mišias, paaiškėjęs bet kokiam nuomonių skirtumui galima jį išsiaiškinti mandagiu, o ne giedraitiška chamišku būdu;

4. B 700 parapijos mokyklos mokinių 300 yra "dypukų" vaikai, iš to jau galima spręsti koki didelį nuostimtį naujieji ateiviai sudaro šioje parapijoje, o kiek rasi naujų ateivių Giedraitių vedamame chore? Vargu ar bent viena, ir choras laikomas pačiu blogiausiu visoje Chicagoje, nors, iš dainingu parapiečių sprendžiant, galėtų būti pačiu geriausiu.

Visa tai Juozui Kreivėnui yra puikiai žinoma ir jis tai aiškina... vargonininko, kuri retkarčiais gauna pavaduoti, patriotizmu. Kaž kaip peršasi palyginimas su tais laikais, kada reikėjo kovoti su lenkinimu per bažnyčias. Ir tada reikėjo kovoti ne su tikrais lenkais, bet su savaisiais "patriotais"... kartais mokančiais lietuviškai ir poemas rašyti, pvz. vysk. A. Baranauskas...

Prieš kurį laiką Chicagoje įsisteigė Montessori vardo draugija, kuri norėjo įsteigti privatu vaikų darželį. Draugijos garbės pirmininkė buvo išrinkta M. Varnienė, dail. A. Varno žmona, ir mokykla turėjo būti įsteigta ju namuose. Tautinė Sąjunga tam sumanymui paremti su J. Bačiūno parama paaukojo 1,000 dol., tačiau netrukus tarp M. Varnienės ir valdybos tarp Z. Juškevičiene priekyje iškylo tokie dideli nuomonių skirtumai, kad prieita prie skilimo ir naujos Lietuvių Auklėjimo Draugijos steigimo. Dėl paaukotų tūkstanties dolerių likimo dar nesusitarta, nors diskutuota labai karštai.

Tikrai šaunios vestuvės buvusios Philadelphiaje rugsėjo 19 dieną, mums pranešama, kai susituokė Ruth Cheleden ir Charles Kerber III. Jaunavedžiai, grįžę iš medaus mėnesio, apsigyvens Hyattsville, Md., netoli Washingtono. Si nuotrauka daryta jaunosios tėvų Kazio ir Onos Cheledenų rezidencijos sode, Philadelphiaje.

VIEŠAS PAKLAUSIMAS MENININKŲ KLUBUI

"Liet. A. Menininkų Klubu valdyba, pabaigusi dviejų metų kadencija, savo posėdyje, įvykusiame š. m. rugsėjo m. 18 d. Menininkų Klubu patalpose, atsistatydino. Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstė sekant: pirm. P. Gaučys, vice-pirm. B. Morkaitis, S. J. sekretorius B. Macevičius, kasirinkas — A. Nakas, valdybos narys kultūriniam — spaudos reikalams B. Račkauskas, klubo atstovas Čiurlionio galerijoje — Z. Kolba."

Nenorėčiau L. A. Menininkų Klubu naujųjų valdybos narių įtarti, nes kiekvienas jų toje ar kitoje srityje yra nusipelnęs asmens. Pasakyčiau, kad rašytojas P. Gaučys visada mielas ir aktyvus kultūrinio organizacijoje atstovas, tvirtas muzikoje kun. B. Morkaitis, arba kas galima būtų pasakyti prieš giedros nuotaikos muzika A. Naka, veiklų Z. Kolba ir B. Macevičius, arba auksaburni aktorij B. Račkauska...

Tačiau... iš tos žinutės visai nėra aišku, kaip ir kokias pagrindais buvo sudaryta toji naujoji valdyba. Ar įvyko visuotinis to klubo narių susirinkimas (tačiau tokio susirinkimo skelbimo niekur neteko skaityti ar apie jį ką girdėti), kuris pagal istatus priėmė senosios valdybos atsistatydinimą ir slapta, pusiau slapta ar viešai išrinko šią naująją valdyba.

Pagaliau gal naujoji valdyba sudaryta iš įvairių menininkų, rašytojų, žurnalistų, muzikų, aktorijų ir kt. kultūrinio organizacijų deleguotųjų atstovų, kurie dabar rugsėjo 18 d. teisėtai išsirinko tuos asmenis. Pagaliau jei taip, tai ar visos tokios organizacijos nusprendė tenai deleguoti savo atstovus? Sakysime dabar jau valdyboje turime net du muzikus, tad kokios muzikų organizacijos tuos du atstovus pasiuntė, jei taip, tai ir kitos organizacijos turėtų teisės į Menininkų valdybą pasiųsti po du atstovus.

Tad čia ir norisi viesai paklausti, kokias pagrindais suda-

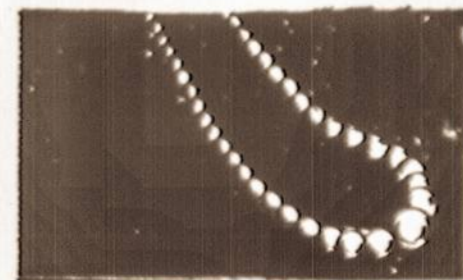
ryta naujoji Menininkų Klubu valdyba, ar pagal surašytus įstatatus, demokratinių rinkimų būdu, delegavimu būdu, diktatoriškai, arba pagaliau tikrai draugiškai, kai niekas arba mažai kas nori sunkų kultūrinį darbą dirbti, tai draugiškai "išrenkamas" tas, kuris sutinka dirbti.

Kadangi Menininkų Klubas tvarko ir Čiurlionio Galerija, tai svarbu visuomenei žinoti ir tos organizacijos susitvarkyma, nes auksas iš dalies duoda visuomenė, iš jos laikosi toji galerija, tad visuomenė privalo ir žinoti tvarkymąsi.

K. P. MAKASKAS

TWICE Treasured!

GENUINE Amber GEM OF THE AGES

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims priesnamišiomis kainomis.

Užsakoma per paštą. AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

SIUNTINIAI SIUNČIAMSI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9 - 6; Sekmadieniais nuo 9 - 4.

Licensed by USSR Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYR'IAI

141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza V. NEWARK, N. J. Tel. MARKET 2-2877

132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd. CLEVELAND 13, OHIO Tel. TOWer 1-1461

332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street BOSTON 27, MASS. Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOWNsend 9-3980

632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA, 23, PA. Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė ir patildoma firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkindama. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike 7 - 12 dienų). Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas pašto rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y., Tel. APplegate 7-7257. Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Tel. Ploneer 9-2588.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn N. Y., Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

D A B A R

(Atkelta iš 1 psl.)

daugiau parašų, prašymą patenkina...

Žinoma, to nebus, bet vaizduotis galima. Vizijos prie televizijos, kaip sakoma. Nors, kita vertus, nežinia kada bėdas juokiasi. Tada visi tie, kuriuos Dievas nenuskriaudė protu, turėtų savęs paklausti:

Ko verta bus LIETUVA, TĖVYNĖ MŪSŲ, kurios laisvės ir nepriklausomybės aukurui kasmet Vasario Šešioliktąją mes numetame nuo televizijos ir šaldytuvo atliekamą dolerį?

Kas tas do tikslas, kuris pateisina priemones?

— Dievas, atsakys jėzuitas.

Bet tai dar ne viskas.

— Tėvynei išlaisvinti, ar ir su velniu dėsiuos, kadaise sušuko Giuseppe Garibaldi. Pasikiau, po pusės šimto metų, tuos pačius žodžius pakartojo kitas Giuseppe — Pilsudskis.

Bet tai buvo visos tautos, o ne vieno asmens išlaisvinimo šūkis. Tautos laisvės tikslas siekiant, nesigailima nieko, net žmogaus gyvybės.

O kaip mes, norėdami išlaisvinti savo artimą, elgiames? Vietoj pasisamdę advokatą, mes patys to darbo imames. Už vieno žmogaus paleidimą iš kalėjimo, mes bučiuojame diktatoriui rankas. Mes jam taip pataikaujame, lyg, rodos, jis visą mūsų tautą išleistų į laisvę...

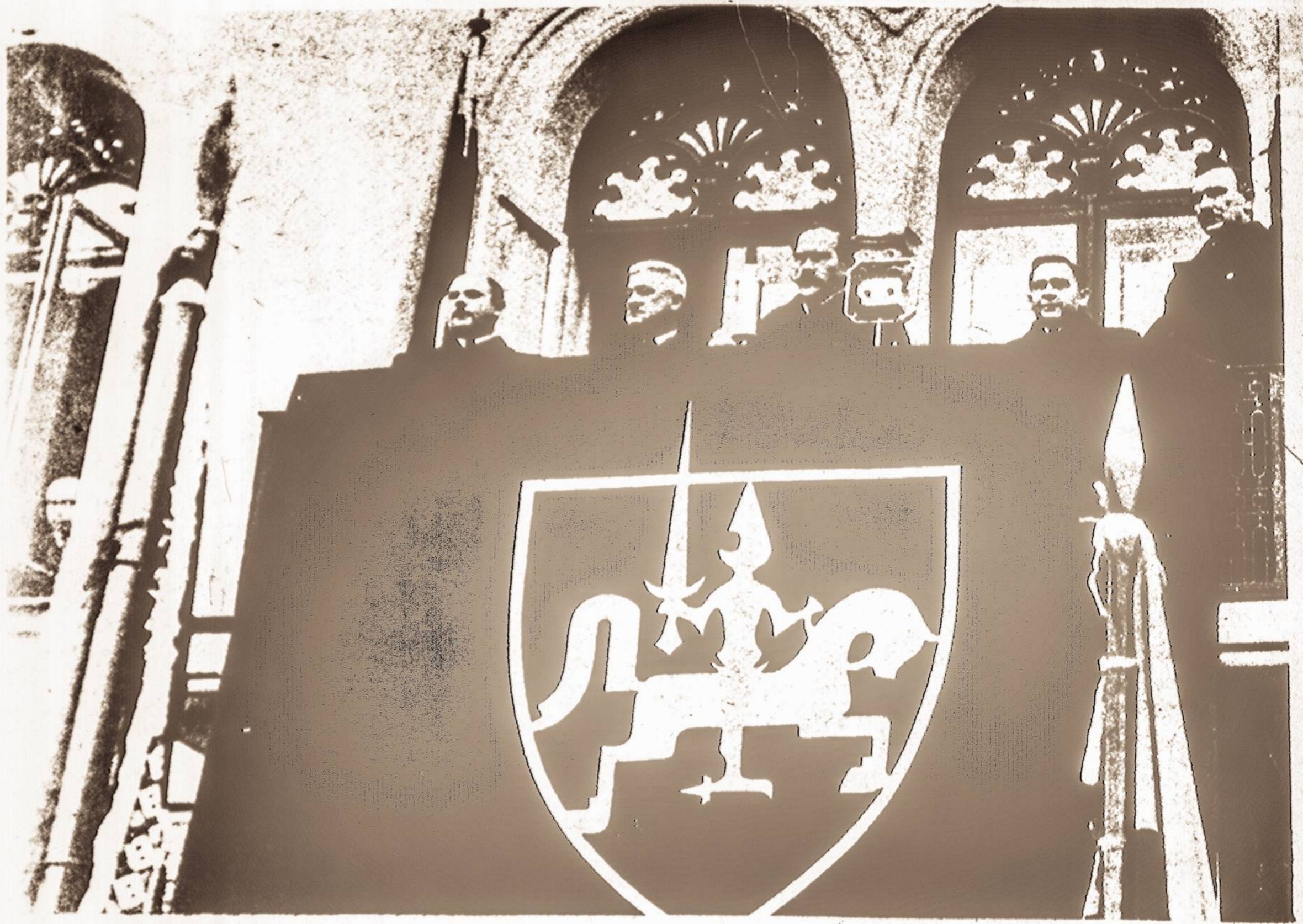
Kur šitas slidus ir visais atžvilgiais pavojingas kelias mus veda?

Mums rašo

Ar Brooklyno Operetės choras ne per greitai minės 50 metų veiklos sukaktį? 1911 metais suorganizuota dainininkų draugija buvo pavadinta "Scenos mylėtojų chor". Tas pats choras po kiek laiko pagimdė "Harmonijos chorą." Iš Harmonijos choro išsiriti "Vyturėlis." Iš "Vyturėlio," pirmėlių dainininkų sumanymu, sutvertas "Operetės choras." Tai buvo 1919 metais.

Jei man netikite, pasiklauskite Pijūso Bukšnaičio. Jis jums datomis nurodys operetės choro gyvavimą.

K. B. KRAUČIŪNAS
Miami, Fla.

Ar mes einame Basanavičiaus ir Kudirkos keliais?

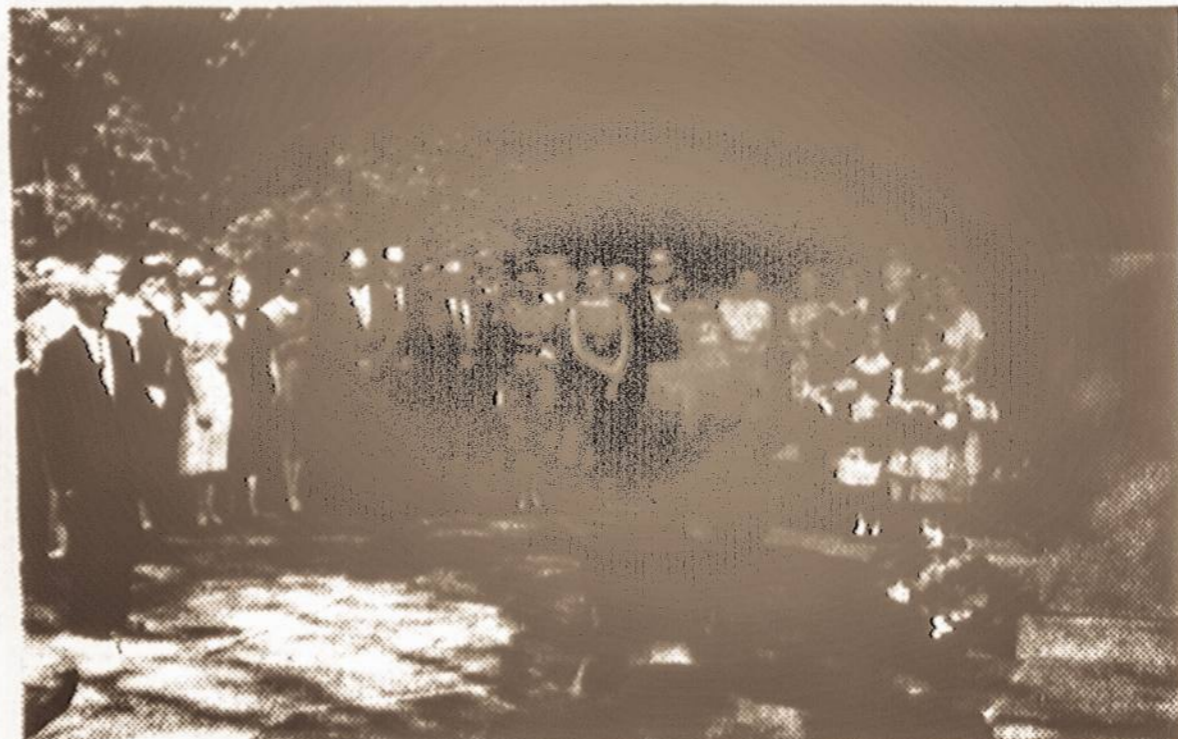
Paklausė dr. B. Matulionis gydytojų suvažiavime

Prie Dr. Basanavičiaus paminklo (Clevelando kultūros darželyje) dr. B. Matulionis pasakė tokią kalbą:

Didžiųjų okeanų platybės mus skiria nuo mūsų gimtojo krašto. Jau 15 metų suėjo, kai Lietuvą matome tik sapne. Tik mūsų pilnos ilgesio mintys kasdieną skrenda į tolimą, maskolio okupanto pavergtą, Tėvynę Lietuvą; ir ten toli, toli mūsų mintys klaidžioja Nemuno, Neris, Šešupės, Dubysos pakrantėmis, jieško mūsų vaikystės sodybų, jieško artimųjų, o ju neradusios — keliauja į tolimą Sibirą, į Vorkutą, į Krasnojarską, Altajų, Irkutską, iki pačios Kamčatkos ir Madagano. Į tas beribio vargo ir kančių vietas, į vergų stovyklas, tūkstančių mylių keliai nuo Lietuvos iki šiaurės, iki Tolimųjų Rytų, aplaistyti šimtų tūkstančių mūsų tėvų, brolių ir seserų asaromis ir krauju, nusėti žuvusiųjų ir nukankintųjų kaulais.

Lietuvių Tautą apgaubė tamsūs debesys. Aplink juoda naktis. Kiekvieną iš mūsų slėgia sunki mintis — kas bus? Ar ištersime? Kur ausros spindulys? Mūsų Tautos Himnas atsako: "B praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia".

Cia prieš mus stovi didieji mūsų tautos švyturiai — dr. V. Kudirka ir dr. J. Basanavičius. Tai mūsų tautos atgimimo pranašai. Kudirka — mūsų Tautos Himno kurėjas. Dr. Basanavičius ir dr. Kudirka mūsų kankinamos tautos šviesieji didvyriai, nepailstami kovotojai už jos laisvę. Dėdami prie jų paminklo gėles norime ne tik juos pagerbti, bet ir mes patys norime pasisemti dvasinės stiprybės, kad galėtume būti jų verti ainiai. Dr. Basanavičiaus ir dr. Kudirkos laikų Lietuva irgi dengė tamsūs debesys. Anuomet, kaip ir šiandien, maskoliai trypė, persekiojo, kankino lietuvių tautą. Spaudos draudimas Kražių skerdyne, ištisais kaimais trėmimas į Sibirą ir kitas tolimas Rusijos vietas tada kan-

Gydytojai pagerbia dr. Basanavičių ir dr. V. Kudirką Clevelane, lietuvių darželyje.

V. Bacevičiaus nuotrauka

kino Lietuvą. Atėjo dr. Basanavičius ir dr. Kudirka ir pasaukė lietuvių tautą stoti į neįlygią kovą su savo paverėjais.

Sugaudė lietuvių tautai Kudirkos varpas: Kelkite, Kelkite, Kelkite... Tauta atbudo, tauta stojo į ilgą ir sunkią kovą ir tą kovą laimėjo. Tauta išsilaisvino iš maskolių ir kitų engėjų šimtmetį trūkusios vergijos. Laisvės kova buvo laimėta pasišventimu ir didelėmis aukomis. Šią valandą prisiminkime dr. Kudirkos ir dr. Basanavičiaus gyvenimą. Visas jų gyvenimas — besąlyginis pasišventimas savo tautai; viso jų gyvenimo darbas — nenutrūkstanti, neatlaidi kova už savo tautos teises. Nei medžiaginiai nedeckliai, nei ligos, nei žandari persekiojimai ir kalėjimai niekad jų nepalaužė kovoje už Lietuvos išsilaisvinimą.

Ir štai šiandien, kai mūsų tautą vėl apgaubė tamsūs neviltingi debesys, mes savo tarpe neturime nei Basanavičiaus nei Kudirkos. Taip, ju nebėra. Bet liko jų amžinas testamentas kiekvienam iš mūsų: gyveniti savo tautai, dirbti ir aukotis savo tėvynei. Dr. Basanavičiaus

ir dr. Kudirkos gyvenimas ir darbai buvo giliai prasmingi, nes jie gyveno ir dirbo vienu vienam aukščiausiam tikslui — savo tautos laisvei. Šiandien stovėdami prie jų viejų paminklų, pažvelkime patys į save ir pažiūrėkime, ar mes einame Basanavičiaus ir Kudirkos keliais; ar prideramai grąžiname savo skolas tautai, iš kurios esame kilę, kuri mus išugdė? Ar kartais neiškrypstame iš garbingo savo tautai pareigų kelio dėl sotaus ir patogaus vegetavimo?

Netekę tėvynės, būdami atskirti nuo savo tautos kamieno, bijome, kad kaip medžio nukirsta šaka, nemirtumėm dvasiniai, kad mūsų šeimos nenuautėtų. Jieškome stebuklingo recepto, kad mus pačius ir mūsų šeimas apsaugotų, bet jo vis dar nerandame. O tasai stebuklingas receptas vis dėl to yra. Štai jis — pažvelkime tik į Basanavičių ir Kudirką, prie kurių paminklų dabar stovime. Bet tasai receptas turi būti ir kiekvieno mūsų širdyje, mūsų sąžinėje. Jeigu ten jo nerastime, veltui vartysime spaudos lapus, jieškodami recepto, kaip iš-

VIRŠUJE: Ši mėnesį sukanka 20 metų, kai Lietuvai buvo grąžintas Vilnius. Nuotraukoje, papuoštame Prezidento rūmų balkone, prez. A. Smetona su savo ministrais, gen. Černium, Šakeniu, pulk. Skuču ir kt. Kairėje, ties langu, stovi A. Merkelis, buvęs prez. sekretorius, dabar gyvenantis Great Neck, L. I.

VILNIAUS RADIJAS APIE RAŠYTOJUS TREMTY

Vilniaus radijas (per Maskvą) perskaitė pikta komunisto R. Šarnaičio straipsnį (iš Tiesos) apie lietuvių rašytojus išėivius, ryšium su Los Angeles, Calif., nagrinėtu lietuviškojo romano klausimu.

Bolševikams nepatiko, kodėl buvo pakalbėta, jog lietuvių rašytojų kūryba turėtų daugiau liesti didingą senosios Lietuvos praeitį.

Esą reikia "matyti, išvelgti bei suprasti" dabarties, — tarybinio laikmečio" kelia... o ne į kažkokią miglotą praeitį "dairinėti, ponai rašytojai"...

likti lietuviams. Atsiminkime: nėra dviejų kelių, kuriais žmogus savo gyvenimą praeitų. Arba garbingas, bet dažnai nelengvas pareigos kelias, arba gyvenimas dėl sotaus ir patogaus būvio, kurį lydi dvasinis vegetavimas ir moralinis skurdas. Pavergtą tautą reikalinga kovotojų, bet ne dvasios nykštukų.

Gražu, kad mūsų suvažiavimo vadovybė mus visus surinko prie mūsų tautos atgimimo didžiųjų kovotojų paminklų. Tai prasmingiausias mūsų suvažiavimo momentas. Norėtusi palinkėti, kad ir ateityje kiekvienas lietuvių gydytojų suvažiavimas turėtų dvasinio susikaupimo momentą, kuris stiprintų mūsų kovos jėgas už tautos laisvę.

Išsikirstydami ir palikdami šią brangią vietą, pagalvokime, kad Kudirkos Varpas ir šiandien, lygiai kaip anais carų despotijos laikais, tebegaužia, šaukdamas mus į kovą. Tegul šis laisvės varpo gaudimas, "Kelkite, Kelkite, Kelkite", skamba mūsų ausyse tol, kol Lietuvai neišaus laisvės diena.

Nei man tapti komuniste, nei jam kapitalistu...

(IŠ PASIKALBĖJIMO SU TIESOS REDAKTORIUMU)

Nors Amerikoje išeinančiai mūsiškei spaudai Vilniuje leidžiamos Tiesos vyriausiasis redaktorius ir pripažįsta tam tikrą "pagerėjimą," bet jis dar žada mums lektūros, nuo kurios "jums ausys links."

Henrikas Zimanas, kuris pereitą mėnesį dvi savaites praleido kelionėje po Ameriką su sovietinių žurnalistų grupe, šių eilučių autoriui yra išsireiškęs, kad jam atrodo, jog Amerikos lietuvių spauda esanti kurkas "pagerėjusi."

Tasai "pagerėjimas" įvykęs ta prasme, kad dabar ta spauda ėmusi duoti daugiau konkrečių informacijų apie gyvenimą Lietuvoje, "nesiribodama vien tik to gyvenimo koneveikimu."

Zimanas, kuris sakėsi turįs progos gauti ir susipažinti su visa Amerikos lietuvių spauda, ši savo tvirtinimą grindžia priedaida, kad čia i laikraščius turėję įtakos ju skaitytojai, pasiilgę žinių iš Lietuvos, kur jie turi savo gimines ir pažįstamus.

Teiraujantis, kokiam tikslui Tiesa spausdina kaikiurių buvusių pirmojo bolševikmečio metu kalintų lietuvių parodymus ir kodėl būtent dabar, o ne anksčiau ar vėliau, jos redaktorius atsakė, kad tos medžiagos jie tenai turi tiek ir tokios, kad ją paskelbus "jums net ausys links."

IAUČIA PARTIJOS PULSA

Zimanas, su kuriuo kalbėjome, pirma pabrėžė, kad nuomonėmis pasikeičiant nėra pavojaus nė vienam mudviejų — nei man tapti komuniste, nei jam kapitalistu, atrodo, puikiai jaučia partijos pulsą, kaip tokiam redaktoriui ir reikia.

Pavyzdžiui, kai ji teiravausi, norėdama patikrinti kursojančias kalbas, ar jis kartais nežino, kaip bus su Karaliaučiaus sritimi: ar ji numatoma prijungti prie Lietuvos TSR, jis kategoriškai atsakė, jog nežino. Dar pridūrė, kad "koks skirtumas — juk vistiek ta sritis priklauso Tarybų Sąjungai, o Lietuva yra Tarybų Sąjungoje."

Vadinasi, jokių tautinių tendencijų. O po poros dienų, žiūriu, angliškoje New Yorko spaudoje žinios apie Latvijos TSR ministro pirmininko pavaduotojo Berklavs pašalinimą iš pareigų.

Ir kaltinimas kaip tik dėl tautinių tendencijų, kurios Tarybų Sąjungoje kartais ir dirbtinai keliamos, bet dažniausiai slopinamos, kad nepakenktų visos Tarybų Sąjungos interesams, kaip sakoma ir tame kaltinime prieš latvi.

Is to išeitu, kad jei lietuviai Lietuvoje ir norėtų Karaliaučiaus srities, tai vistiek to negali parodyti nei veikti ta kryptimi, nes ko gero tai gali būti palaikyta irgi "tautinėmis tendencijomis," kurios Maskvai nepatinka.

DĖL LITUANISTINIŲ STUDIJŲ

Idomu buvo iš Zimano išgirsti šią naujieną. Jis maždaug taip kalbėjo: Jei iš Amerikoje gyvenančio lietuviško jaunimo atsirastų norinčių Lietuvoje studijuoti lituanistiką, esą, galima būtų sudaryti sąlygas gauti pilną stipendiją, kad jie galėtų tą mokslą įgyti ir būti naudingi lietuvių išlaidymui Amerikoje.

Konkrečiai, anot jo, galima būtų parūpinti stipendijas tiems Amerikos lietuviams, kurie panorėtų studijuoti lituanistiką Lietuvos aukštosiose mokyklose. Lituanistikon jis priskiria lietuvių kalbą, literatūrą, istoriją.

Nors jis pakartotinai pabrėžė, kad šitai esanti grynai jo privati nuomonė, ne koks vyriausybės pasiūlymas, tačiau, žinant, kad jisai yra senas komunistas ir ilgametis Lietuvos komunistų partijos organo vyr. redaktorius, galima būtų manyti, jog ir ta privati nuomonė neprasižengia bendrai linijai.

Toliau teiraujantis, kaip būtų su tokiu kandidatų parinkimu, ar jie priimtų studijuoti vien tik vadinamus progresyvius jaunuolius, ar ir buvusių dypukų vaikus, Zimanas pareiškė, kad jisai manas, jog čia nebūtų statoma jokių politinių reikalavimų. Esą, svarbu tik tai, kad jaunuoliai norėtų studijuoti ir kad nebūtų "kokių nors nemalonumų iš šitos pusės."

(Mūsų kairie lietuviški veiksniai skeptiškai žiūri į šitokias studijas, juoba, kad, kaip jie sako, tai būtų savotiška proga komunistinei propagandai. Esą, studijuojant lituanistinius dalykus, negalima bus išvengti ir marksizmo-leninizmo bei kitų indoktrinacijos paskaitų, kurios yra privalomos bet ką studijuojant.)

Studijuoti vykstančių skaičius galėtų būti neribotas, girdi, studijuoti sąlygas galima būtų sudaryti tiekui, kiek atsirastų norinčių. Bet čia jisai nenurodė, kur reiktų tokiu reikalu kreiptis, nei kada tokios studijos prasidėtų, nei kaip ilgai leidimų gavimo formalumai galėtų užtrukti.

DĖL LANKYMO SI LIETUVOJE

Šitie klausimai yra idomūs tuo labiau, kai žinia, jog ligi šiolei i Lietuvą dar nebuvo įleistas nė vienas iš tos emigracijos, kuri Lietuvą paliko antrą pas. karo metu, kai bolševikai artinosi ir antru kartu užėmė Lietuvą.

Tos dvi ekskursijos, kurios pastaruoju metu lankė Lietuvą, buvo sudarytos iš senosios kartos lietuvių, priklausančių negausingai grupei, kuri entuziastingai pritaria Lietuvos buvimui Sovietų Sąjungoje ir garbina jos valdytojus.

Tie žmonės iš savo tėviškių i Ameriką išplaukė dar caro

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ

laikais ir niekad nematė Nepriklausomos Lietuvos.

Klausiu Tiesos vyr. redaktorių, kaip galima būtų suorganizuoti tokias išvykas ir grynai tiems, kurie i Ameriką atvykę prieš dešimt ar daugiau metų, taigi, taigi iš pastarosios emigracijos.

Bet Zimanas nekalba apie tokias ekskursijas. Jisai pataria jiems jungtis prie bendrų grupių, vadinasi, prie "progresyviųjų." O kaip dėl jų saugumo, ar jie nerizikuoja, jei vyktų, kad kartais paskui jų tarybinė valdžia nesulaikytų, kuo nors apkaltinusi, ir neleistų sugrįžti i Ameriką?

— O, ne! — jisai sako, — kiekvienas padorus lietuvis yra pageidaujamas Lietuvoje.

Cia jisai neaiškino, ką supranta "padoriu lietuviu," bet galima tai suprasti, girdint, kaip jisai rūšiuoja lietuvius užsienyje i tuos, kurie pabėgę "per nesupratimą" ir i tuos kurie bėgę dėlto, kad turėję "suteptas rankas."

ASMENS SAUGUMO

KLAUSIMU

Pirmosios grupės lietuviams, pagal Zimaną išeitu, kelias i Lietuvą visados laisvas ar apsigyventi ar aplankyti. Jisai čia paneigė, kad tarybinė valdžia taikytų įstatymą, kuriame yra sakoma, kad, jeigu esi buvęs sovietų pilietis ar jų piliečio vaikas, tai nesvarbu, kokią pilietybę beturėtumėi, bet nuo to momento, kai atsirandi sovietinėje teritorijoje, automatiškai vėl tampi jų pilietis. Nežinau, ar jisai konkrečiai galvojo apie tą įstatymą, bet užtikrino, kad kelionė, turint JAV pilietybę, yra saugi.

Nesant praktiškų pavyzdžių, kaip būtų pasielgta Lietuvoje tokiu atveju, jei dabar

kas nors iš tų politinių emigrantų ir su JAV pilietybe būtų leistas apsilankyti, bet šiuo momentu sunku būtų spėlioti vienaip ar kitaip.

Viena tik yra aišku, kad tarybinėms piliečiams apsilankymas Amerikoje saugus. Tai, be abejo, patyrė ir patsai Zimanas, ir patirs tūkstančiai tu, kurie dar atvyks ateityje. O iš įvairių jo užuominų atrodo, kad atvyks ir lietuvių. Vienoje vietoje jisai užsiminė ir apie viltį, kad "netrukus atvažiuos ansambliai."

Vilniaus universiteto etnografo ekspedicija ilgesni laiką tyrinėjo Šaltininkų rajono kai kurių apylinkių senų žmonių padavimus, padarė daugiau kaip 1,000 puslapių užrašo, nufotografavo apie 900 medžiaginės kultūros objektų, padarė apie 100 spalvotų ir kitokių braižinių iš liaudies meno, audinių, juostų, tautinių drabužių, darbo įrankių ir kt. Ekspedicijos vadovė buvo doc. P. Dundulienė.

Prof. Ivanauskas žurnale Mokslas ir gyvenimas savo atsiminimose atvaizduoja, kaip jo pasaulėžiūra iš idealistinės pakrypusi i materialistinę.

Kauno Politechnikos institute pradėti mokslo metai pagal naująjį mokyklų įstatymą (priartinti mokyklą prie gyvenimo). Pirmakursiai dvejuis metais diena dirbs imonėse, o vakara susirinks i auditorija.

MAŽOJO RAŠĖJO ATSIMINIMAI

Antanas Burba-Kurelaitis

IŠ MANO JAUNYSTĖS LAIKŲ

(Tęsinys)

Senajame Lietuvos kaime pasitaikydavo keistuolių.

UZ mūsų (Keryvų) ganyklų buvo giria. Ji susisiekė su Ragaliaucko, Vizbarų kaimo, ganyklomis. Ten buvo pastatyta trobėlė, kurioje gyveno neturtingas žmogelis. Turėjo jis porą vaikų. Nueidavo pas tą plecininkų Ragaliaucko sūnus Ignas, kokių 16-17 metų vaikinai, bet jau atrodė, kaip užaugęs vyras. Kaip ir jo tėvas, Ragaliauckinkas buvo stiprus. Kai kartą iš jo naktigonėje pasijuo- kė, parovęs nukirsto medžio kelmuką kad leido — visi pabėgo. Jis buvo keistas. Mėgdavo

vo klausyti ką tu papasakosi. Mokslo neturėjo, bet norėjo viską žinoti, buvo smalsus.

Kartą pas tą bobelį paėmė nuo lanko "mūkelę" (kryželį) ir ją skuta: jieško ar neris vyrų "požymių." Paskui žmonės jį juokais praminė "Dievo vengru."

(Vidurinėje Lietuvoje "vengru" vadina gyvulių kastruotoją — romiklį: jis išvalydavo erziliukus, parsiukus).

Kaimiečiai Dievą tapatino su regimaisiais, katalikybės vartojamais ženklais, paveikslais, kryžiais — jiems priskirdami savo, žmogiškas, ypatybes. Kryžius — ne tik medis, bet ir gyvasis kūnas, jaučias

skausmą. Dėl lietuvių būdo atkaklumo ir atsparumo naujasis krikščioniškas tikėjimas jų nebuvo galutinai perėmęs. Pasąmonėje vis dar reikėsi senojo jų tikėjimo likučiai.

Buvo dar toks atsitikimas:

Krakių parapijoj, Meironiškių kaime, gyveno pasiturintis ūkininkas Kuprys, vardu, rodos, Anupras, didžiai kietas, syktus žmogus.

Tais metais buvo labai lietinga vasara. Su mažais protarpiais lijo kelias savaites. Šienas jau buvo nupjautas ir pievoje sukrautas i kupetas. Šiek tiek pradžiūs ir vėl lyja.

Prašydami giedros, žmonės per sumą bažnyčioje užgiedojo "Pone karaliau, Dieve Abraamo." Bet tą vasarą niekas negelbėjo. Kitą sekmadienį vėl maldavo Dievą, kad pasigallėtų ir sustabdytų lietu, vėl giedojo "Pone karaliau." Šienas kupetose visiškai permirkę ir pradėjo pūti.

Kuprys, nesulaukdamas giedros, neteko kantrybės. Perpykęs, pagriebė nuo lanko kryželį, išnešė i lietu ir kieme pastatė ant tvoros:

— Kad tu mums be saiko leidi lietu, tai lyk dabar pats!

Tuo budu "atkeršijo" Dievui už supūdytą šieną. Kuprys sulaukė ilgoko amžiaus, 80 ar 90 metu.

Tai buvo prieš 20 metų Kaune... Šitai kauniečiai reikė savo džiaugsmą dėl grąžinimo Lietuvai Vilniaus. Deja, tas džiaugsmas buvo trumpalaikis. Plačiau — kitame Vienybės numeryje.

Dar karta grįžtu... prie mūsų rašybos

J. BOTYRIUS

Jeigu tereiktų išspręsti, kaip rašyti tik tikrus lietuvių kalbos žodžius, nebūtų per daug sunku: žinome, kokius garsus savo kalboje turime, o iš to matytume, kiek ir kokių raidžių jiems reikia.

Bet dabar mūsų "inteligentai" nenori pasitenkinti vien lietuviškais garsais; jie būtinai reikalauja, kad lietuviai vartotų ir svetimtautiškus garsus. Čia ir prasideda keblumas ir maišatis.

Pavyzdys: Grynai lietuviškuose žodžiuose (išskyrus nesena dzūkų tarmę) nėra garsų junginio ts. Net seni mūsų skoliniai neturi to ts, pav., bažnyčia (iš božnica). Tik nauji skoliniai, kaip: cukrus, ciesorius ir tt., jį atnešė, o "tarptautiniai" centrai, mecenatai ir visa eilė padarė jį neišprašomu įnamiu mūsų rašytinės kalbos garsyne drauge su raide c.

Kad ne šie svetimi žodžiai, mes galėtume be jokio galvosūtkio ir toliau sau rašyti: pats, viespats, atsitrauk ir tt. Bet dabar nei pamėgink tik kokiam "inteligentui" liepti rašyti: tsentras, tsentas, pakels skandalą! Net nė Rygiškių Jonas, išdrįsęs mesti lauk quadratus ir exkunigus, neišdrįso paliesti tos c. Bet ką čia Rygiškių Jonasi! Netgi Skardžius savo Vadove išakmiausiai aiškina, kad c — ts, pačios c nė pirštu nepaliečia, nes tai, girdi, afrikata... Taip ir sėdi toji c tarp afrikatų, lyg ropė tarp ridikų. O raidžių mums vertkinai trūksta, skolinamės visokias raguotas.

Kad jau kalbame apie c, pakalbėkime ir apie z. Šis z nėra toks savarankiškas garsas kaip kiti pribalsiai. Jam visuomet reikia atsiremti į tvirtą užaugarį — skardžiuosius d ir g. Ir tada visai nesvarbu, kaip rašysime, s ar z, ištarti vistiek ištarsime z, pav.: lesdamas, mezga. Šiaip garsas z niekad nepradeda skiemens (nes jei imsime klausyti mažų vaikų zurėjimų, tai nė rašybos nesudarysim). Užtat kad z toks neišklus padaras, tai jam nė atskiros raidės z neverta duoti. Gal ir nebūtume davę, bet, va, atėjo šventas Juozapas iš tolimo Nazareto ir pasiėmė tą raidę. O būtume galėję atiduoti savo žemaičiams ir kitiems saviems žodžiams.

Kitas pavyzdys: lietuvių garsyne nėra ir garsų ch nei h. Nuo seniausių laikų mūsų dorieji žmonės šlovino Kristų, giedodami su arkangelų ir kerubimų korais. Netgi daugumas jų vaikų inteligentų kitaip ir norėdami neištaria, kaip: kronika, mekanikas, Kinija. Ir gerai! Kokiems galams mums vargti su ta chemija, mechanizmais ir panašiais dalykais?

Nesibijojo mūsų liaudis nė Erodo, nelaužė jį sau liežuvio su istorija, lygiai kaip ir Yablonskis, nepriderėtų nė mums kranksčioti tų keistų ch ir h. Bet pamėgink tik mūsų patrijotus pakalbinti, kad atsisakytų nuo himno! Geriau jau toliau nė nešnekėti.

Taigi su rašyba tų aukštos civilizacijos žodžių mūsų bendrinėje kalboje iš tikrųjų nelengva. Ir pasakysiu dar daugiau: pavojinga! Nes yra dar vienas "tarptautinis" garsas — f.

Kol dar žaidžiame su teleponu ar juokaujame su patigrapija, — pusė bėdos, bet kai tik prisitariame prie fizikos, dalykas darosi pavojingas. Kas daryti? Man regis, norint šunį mušti, galima ir lazda rasti. Garsas f, šiaip ar taip, turi savo netolimą giminaitį lietuvių garsyne: tai v. Garsas v fonetiškai yra skarusis atatikmuo dusljojo f. Vadinas, f ir v sudaro fonetinę porą, ir dėl šios giminytės ji galima pas save išleisti. Tada mums nebus pavojaus ne tik iš fizikos, bet nė iš fiziologijos ir, svarbiausia, nereikės terliotis su ta piliozopija.

Nes, matai, į balą puolęs, sausas vistiek nekelti. Negalėdami išvengti moderniškų svetimybų civilizacinėje kalboje, turime su jomis išleisti tik giminingus garsus į bendrinės kalbos garsyną, bet uždaryti duris tokiems, kurie mums visiškai svetimi.

Kultūringos kalbos taip ir daro. Pav., anghų ar prancūzų kalboms taipgi svetimi yra garsai ts ir ch (po teisybės, svetimi jie buvo ir senovinei lotynų kalbai). Tai prancūzas ar ang-

ZYDINČIOS OBELYS.

Viena iš naujausių dail. J. Pautieniaus kurinių.

Iš mano jaunystės...

(Atkelta iš 5 psl.)

Pas vieną ūkininką siuvo žydas — kriaučius. Vasarą kaimė visi išėina į darbą. Tas ūkininkas su šeima buvo pievose. Namie pasilikęs buvo tik senukas, šeimininko tėvas. Tūnojo sau ramiai už pertvaros, kitoje pečiaus pusėje, bet turėjo atskiras duris į priemenę ir į priešakinį kambarį.

Nusibodo tam kriaučiumi sūti. Mašto sau: reikia išsinešti siuvinius ir geresnes medžiagas. Susirijo jas į ryšulį. Senukas pro plyšį matė, kad žydas rengiasi apvogti, bet priešintis siam pats yra per silpnas.

Beina žydas laukan pasidairyti, ar nepareina šeimininkas. Tuo tarpu senukas, išlindęs iš užpečio, paėmė nuo lan-

go mūkelę ir padėjo ją ant to ryšulio, nes žinojo, kad žydas nemėgsta kryžiaus.

Grįžęs vidun, žydas nustebė:

— Kaip tu nulipai nuo lango? Iš kur tokią galią turėjai? Lipk ant lango!

Žydas tikrai pamanė, kad mūkelė pati nulipo nuo lango. Paliesti ją baugu. Parąjęs šeimininkas, ras tą Kristų ant ryšulio. Baisiai nepatogu. Neri-maudamas, eina žydas vėl pažiūrėti, ar nepareina žmonės iš darbo. Tuo tarpu senukas, išbėgęs iš už pečiaus, mūkelę vėl pastatė ant lango. Sugrįžęs, kriaučius žiūri, žiūri — mūkelė nuo ryšulio jau nulipusi. Vėl stebisi, kaip ji pati galėjo užlipti ant lango. (B. d.)

Istorinė apysaka

SKOMANTŲ PILIES ATSTATYMAS

- O ką? Ar vėl pikta sumanė kryžiuočiai?
- Taip, kunigaikšti, vėl didelis pavojus Lietuvai gresia.
- Koks gi?
- Per krikščioniškąsias Žolinių šventes Malburge magistras buvo sušaukęs didelį kryžiuočių pilių vadų pasitarimą. Labai slapta jis vyko, bet apie jį aš tikrų žinių gavau. Vėl didelį puolimą surengti nutarė, Lietuvą pavergti. Trimis keliais mano pulti, kad mūsų jėgas išblaškytų ir kuo toliau įsiveržtų. Vienu keliu palei Nemuną pro Kauną mano žygiuoti, nes tas kelias, anot jų, laisvas: Kauno pilis sugriauta.
- Apsiriks bičiuliai! — nusišypsojo Kęstutis. — Vietoj sugriautos Kauno pilies tame kelyje jie dar stipresnę, Naująją Kauno pilį sutiks, o, be to, ir senoji jau atstatyta.
- Gerai, gerai padarei, kunigaikšti, tame svarbiajame kelyje reikia stiprių pilių. Be to, jie dar gal-

voja ir Žemaičiu: iš dviejų pusių pulti: iš Ragainės ir, drauge su kalavijuočiais, iš Klaipešos.

— Netoli nužygiuos. Daug pilių jie savo kelyje sutiks. Deja, tos pilys medinės, bet jų gynėjų širdys kietesnės ir už plieną. Jų lengvai neįkš. Na, o dar kuriuo keliu ruošiasi brautis kryžiuočiai?

— Per Sūduvos kraštą — Merkinę ir Alytų — Trakus ir Vilnių puls. Čia jie ir lenkus talkon kviečia.

— Nepabūgs ir dzūkai. Čia ne tik stiprios pilys, bet ir plačios girios Lietuvą gina. O dzūkai savo giriose kaip namie. Kiekviename kelio vingyje spąstus ir pasalas surengs. Tą jie moka daryti — išmoko bemedžiodami.

— Be to, dabar kryžiuočiai kitaip kariauti rengiasi! — tęsė šį įdomų ir svarbų pranešimą Žaltinis.

— Ką gi dar tie gudruoliai sumanė? — susidomėjo Kęstutis.

— Dabar jie sumanė dalimis Lietuvą pavergti. Dalį užėmę, stiprias mūrines pilis statys, iš jų užimtus kraštus valdys, kaip prūsiose ir latvių žemėje yra padarę.

— Na ir čia apsigaus! Neleis lietuviai savo žemėje toms piktoms širšėms savo lizdų sukurti. Tuojau jas iš pamatų sugriaus. Statyti Lietuvoje pilis jie bandė dar mano tėvui gyvam esant, bet neilgai jomis džiau-

TREMTINIAI Dail. J. Pautienius kūrinys, J. Grigaitienės, gyv. Omaha, Neb. nuosavybė.

Britanija valdo bangas...

Antrojo pasaulinio karo metu Anglijos ūkio pajėgumas buvo gana stiprus. Anglija 10 metų galėjo kariauti. Be to, Britų Imperijoje milžiniška buvo ir žmonių atsarga. Juk ji siekė ligi 400 milijonų žmonių. Taip pat ir kitose srityse anglai buvo galiūnai. Neveltui britų jūrininkai dainuodavo: "Britanija valdo bangas." Šie reikšmingi jūrų himno žodžiai rodo Britanijos laivyno stiprumą. Jau seniai Anglija yra garsi savo galybe vandenyse. Jos laivynas visada buvo stipriausias pasaulyje, jos jūrininkai drąsiausi kovotojai. Vienas iš tokių kovotojų buvo Nelsonas, kuris savo drąsa ir pastatymu stebino pasaulį.

Praeitis byloja, kad Anglija nenorėjo užleisti bangų jokiai kitai valstybei. Juk laivynas, tai imperijos jėgos pasididžiavimas. Anglai, didžiudami, dažnai sakydavo, saulė nenusileidžia jų imperijoje... Vadinasi, Britanijos laivynas, neturįs sau lygaus pasaulyje.

JONAS MIŠKINIS

vis dar buvo stiprinamas ir tobulinamas. 1942 m. jo tonažai siekė per 2 mil. tonų. O antrojo pasaulinio karo metu britai pastatė 7 žarvučius po 35,000 – 40,000 tonų, 12 didžiųjų kreiserių su keliasdešimt mažesnių laivų.

1937 m. britų aviacija turėjo per 1,500 lėktuvų. 1938 m. jų skaičius siekė iki 3,000, iš kurių buvo 2,400 metropolijoje. O 1939 m. galė lėktuvų turėjo per 6,000. Vėliau britai kas mėnesį pagaminavo po 1,000 lėktuvų. Britų lėktuvai skrisdavo per valandą ligi 570–600 km.; bombonešiai Blenheim ir Fairley Battle skrisdavo ligi 450 km. per valandą, jų veikimo spindulys 1,600 – 2,000 km. Šie bombonešiai daugiausiai yra griovę Vokietijos miestus ir karškus įrengimus.

Karo pradžioje britų kariuomenė buvo silpnoka, tačiau įvedus privalomą karo

tarnybą, ji greit sustiprėjo. Juk karo pradžioje britai turėjo nedaugiau kaip 200,000 reguliarios kariuomenės, sudarytos iš savanorių, kurių pusė buvo metropolijoje. Be to, dar buvo ir sausumos kariuomenės – maždaug 200,000 vyrų savanorių. Tačiau, metropolijoje britai turėjo ligi 300,000 karių, o apie 600,000 – užjūryje. Karui prasidėjus ir įvedus karo prievolę, sausumos kariuomenės skaičius greit padidėjo ligi 1,000,000 karių.

Taciau sausumos kariuomenė nebuvo karui tinkamai paruošta, todėl vokiečių armijai nesunku buvo su angliais kariauti, ypač Afrikoje.

Baltijos laivų statykloje Klaipėdoje ruošiamasi statyti vieną iš didžiausių žvejybos tralerių, 3,500 tonų. Juo Lietuvos žvejai gaudys žuvis prie Kanados ir Afrikos krantų. Vilniaus radijas praneša, kad tokių tralerių Klaipėdos žvejų laivynui bus statoma ir daugiau.

gėsi. Dar ir dabar panemunėje tų pilių griuvėsiai riogso. Ir naujai pastatytas greitai griuvėsiais paversionel Tegu! tik pabando jas mūsų žemėje mūryti.

— Ačiū tau, sūnau kunigaikšti, kad mane senį nuraminai! — tarė Kęstučiui Žaltinis. — Naktis nemiegojau, apie tuos piktus kryžiuočių sumanymus sužinojęs. Neturėjau ką pas tave su tomis žiniomis pasišūsti, tai pats ryžausi keliauti, nors jau ir silpnai mano kojos neša. Ačiū dievams, tą kelionę laimingai baigiau, tave, kunigaikšti, ir savo mielą Alpą sveikus matau. Koks vyras jis per tą laiką išaugo! Geras karys bus! Dėkoju tau, kunigaikšti, ir tau, kunigaikštiene, kad tėviškai Alpą globojate, savo sūnumi laikote.

— Ačiū ir tau, garbingas seneli, už tavo tarnybą tėvynei, — padėkojo ir Kęstutis Žaltiniui. — Malonu, kad į tėvynę grįžai, bet ir gaila: juk Gyvatynės trobelė liko tuščia, nebus kam kryžiuočių sekti.

— Nesirūpink, sūnau! Netuščia Gyvatynės trobelė. Joje yra naujas gyventojas, naujas ištikimas tavo žvalgas.

— Kas gi ten dabar? — pasiteiravo Alpas.

— Ogi senasis kryžiuočių tarnas Antanas!

— Antanas! — nustebė Alpas. — Ką jis gali padaryti? Nors jis ir lietuvis, bet krikščionis, ištikimai vergauja kryžiuočiams. Net į Lietuvą nenori grįžti, o be to, jis labai baikštus.

— Antanas ne bails, tik labai atsargus. To atsargumo jo darbas reikalauja. Jis visas žinias Malburgo pilyje rinkdavo ir, galėdamas laisvai išeiti iš pilies, man jas pranešdavo, su lietuviais belaisviais bendraudavo. Jis ir tau su kunigaikščiu padėjo iš nelaisvės pabėgti. Tai jis padėjo pačiam žirgus išvesti, apsiųstą parūpino ir iš pilies pro vartus išleido.

— Antano nei prie vartų, nei arklidėse nemačiau. Prie vartų keli vokiečiai budėjo. Jie mane išleido.

— Tai buvo ne vokiečiai, o persirengę lietuviai belaisviai.

— O kur buvo dingę vokiečiai?

— Miegojo.

— Kaip jie galėjo sargybą eidami miegoti?

— Juos užmigdė Antanas ir pakeitė lietuviais.

— Tai tikrai stebuklas! Kaip tą Antanas padarė? — susidomėjo Kęstutis.

— Susitariu, kad jis sektų, kada tu apversi kibirą, ir tuomet su patikimais belaisviais lietuviais padėtų tau išvesti žirgus ir atidarytų pilies vartus. Pamatęs sutartą ženklą, Antanas suprato, kad pilies siena jau išardyta, ir keletą dienų laukė, kada sargybos viršininku prie vartų bus paskirtas girtuoklis dešimtininkas Svarcas. Kai jį paskyrė, jūs buvotė įspėti, kad galite bėgti, bet Svarcas taip pasigėrė, jog buvo pakeistas kitu.

Istorijos rašytojai

PAULIUS GAUBYS

(Tęsinys)

Bet ir vokiečiai turėjo planų mūsų atžvilgiu. Dar kokių!

Atsirado kokie "litaueriai", kurie reikišiai kovingsni už mus — "uebermensch'us," geriausius zoldatus pasauly! Ir jie gali išilaikyti vietoj, kai bendra padėtis reikalauja "trumpinti" frontą. Nein! Atsargiai su jais. Jie tik devynioliktųjų metų paskartojimu. Gink Dieve, fiureri, neduokit jiems į nagus ginklų, kuriais jie galėtų mums žalą pridaryti. Atsimerat Radviliškį?... — putojo partija, kuri buvo rudos spalvos ir kirdies. A, sakote gekariai? Gut. Panaudokim juos dengti pasitraukimams. Sutaupysim kraujo reichiui. O jiems "Naujoj Europoj" parūpinsim atitinkamą vietą...

Partija buvo galingesnė už wermachtą ir jis trinktelėjo kulnėm:

— Jawohl!

Dėl to iš jų pusės stiprus vėjas visą laiką maišė mūsų šventus sumanymus, siekdamą sustiprėti ir atsistoti ant kojų.

Aiškinant pavojingą padėtį fronte, iki paskutinės dienos, prūsišku išdidumu Hitlerio oficeriai nuolat kartodavo:

— Žinom, ką darom...

Jus išpėsime laiku.

Ir... vieną naktį...

Susijaudinęs budėtojas skelbė pavojų.

Kautynių apranga ir į kiemą. — Išauk jį.

Trindami akis vyras šoko iš guolių ir griebė už ginklų. Aiš niekaip negalėjau rasti sagties. Tokiu laiku diržas be sagties. Pasilenkęs grabiniojau grindis, kur, tariamai, krisdamas skambtelėjo metalas. Budėtojas ragino paskubėti. Lauke dalinys skaičiavo pirmąs antrąs... Na, po šimto pyptų. Kas čia

per tyčios, keičiausi, rankoj laikydamas jieškoma daiktą. Kokio laipsnio pasiekia išsi- blaškymas, — galvojau virsdamas pro duris.

Oras buvo tirtas nuo lėktuvų ūžesio. Aplinkui girdėti tolimi ir artimi sprogimai. Miestely svietė, kaip diena, iškabintos "lempos."

Ištempusias mūsų gretas perskriejo vado žvilgsnis. Tokiais atvejais dažniausiai būdavo viskas, ką mes iš jo išgirdavome. Trumpai paaiškindavo reikalą, atsakydavo į paklausimus ir... žengė marš.

Šiąnakt kažkas atrodė kitaip.

Jis stovėjo prieš mus, tartum atėjęs paskutinį kartą atsiveikinti. Prancšęs apie netikėtą priešo prasiveržimą, pradėjo žodžius, kurių niekada nesakydavo:

— Mano geriausi, vyrai, kuriuos aš kada nors turėjau, — tarė jis, jaučiamas slėpdamas balso virpesį.

— Mes tegyvenome dėl šios akimirkos. Akimirkos, kuri gal būtų atėis. Tikrai. Aš nežinau, bet bene tai yra — bus vienintelė, dėl kurios iš viso verta gyventi. Manau, jūs mane suprantate, — jo balsas staiga tarsį kur įkliuvo.

Po trumputės tylos, kurios metu buvo girdėti mūsų širdžių sutartinis mušimas, jis baigė:

— Mes ginsimes iki paskutinųjų.

Nežymiai drebėjo žandų raumenys ir smakras, o jis pats valandėlę buvo tarsį suakmenėjęs, ar paliestas Aukštybės rankos.

Tai buvo paskutinis jo žvilgsnis, kurį aš besugavau iš taip arti. Tiesa, aš dar jį matčiau tą pačią naktį. Ne, — vėliau: jį buvo jau praėjus. Šią netikrą, neramią naktį Mintauto pabūklas praleido po žvaigždėtu dangum. Srauni upė skrodė miestelį pasiau ir medinis tiltas buvo vienintelė jungtis — perėja, kuri šio metu buvo reikalinga ypatingos apsaugos. Kiti pabūklai su vadu nuriedėjo į priekį. Pasitikti...

Šita nerami, neaiški naktis... Bet, sakiau, ji buvo jam užpakaly. Mes stovėjome naujos dienos angoje.

Aušo. Bet taip nedrąsiai medžiais aukštyn kopė saulė, taip vos ne vos, tarsį krūptelėdama nuo kiekvieno blyksnio, kurie ir šviesoje nebuvo norimę.

Tiltas braiškėjo ir, aš maniau, jis neįlaikys. Pro mus movė sunkvežimiai po sunkvežimio. Matinos lengvos ir su vikrais. Viena prie kitos, viena po kitos. Perkrautos, sunkiais baksais. Motorai čiudėjo ir kažo. Vokiečiai nori tik ištraukti, mes matėmė ir mėtėme žaibuojančius žvilgsnius. Jie taip darė šitais paskutiniais savaitę. Tik dabar sparta buvo pasėjusi. (Bus daugiau)

Akademinės Mintys

REDAKCIJOS KOLEGIJA: R. Arūnaite, D. Alytaite, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, V. Virbickas.
MEDŽIAGA SIŪSTI: Rasai Arūnaitei, 86-04 94th Street, Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: Virginia 7-6336.

MOKSLUI PRASIDĖJUS

Baigėsi linksmos ir saulėtos vasaros dienos. Baigėsi kartu ir mokslo atostogos. Sugrįžus iš įvairių stovyklų, sunku ištraukti iš mokslo vėžes, apsibrasti su naujais profesoriais, klasių draugais bei naujais universitetais. Daugeliui teks žengti pirmą kartą pro aukštojo mokslo vartus nes iš lietuvių studentų gretas šiais metais išstojo gan didelis būrys jaunimo. Nelengva bus jiems, kol ašpiras šioje naujoje aplinkumoje. Pereidami iš moksleivių į studentų eiles, jie padaro didelį ir svarbų savo gyvenime žingsnį. Jiems tenka pareiga pasirinkti savo profesijas ir apspręsti savo gyvenimo kelią. Lietuvis studentas šiuo laiku taip pat turi pasirinkti savo ideologijai artimiausią studentų organizaciją, kurios rėmuose jis galės atlikti savostudentišką pareigą lietuvių visuomenei. Be to, kiekvienas naujas lietuvis studentas turėtų taip pat išjungti ir Lietuvos Studentų Sąjungos veiklą, kuri, nežinrind skirtingų ideologinių įsitikinimų lietuvių studentai vieningai siekia to paties tikslo.

Mes, vyresnieji studentai, prisiminę savo pirmąsias studentavimo dienas, jauskime kolegiską draugiškumą ir pareigą pasidalinti savais patyrimais ir padėti jauniems studentams apsiprasti naujoje aplinkumoje.
D. A.

Sveiki sulaukę mokslo metų

Akademinė Minčių redakcija sveikina visą nusilpusį akademinį jaunimą, fiziniai išsemta po vasaros darbų, pergyvenusi laikiną besamoningumą, su ligotu pasipriešinimu grįžusi jėgų pasisemti juodos kavos puodu. Tegul šitie mokslo metai atgaivina visas psichines energijas, pagydo silpnas širdis ir protus, ir išskiepia nuo mokslo-fobijos.

Atmink, kolega, kad nėra geresnio vaisto kaip knygos (kiti bandys išsiūlyti tau stiklų-ką) nuraminti įvairiems supuliams. O taipogi, nepamiršk, kad po vasaros darbų ir rudens gėrybės nepertoli.

Nuo tamsos iki tamsos i šviesą! Ad lucem!

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ!

Žvelgiant atgal

Kiekvienas studentas pasiekęs savo studijų galą, žvelgia atgal, į tuos per greit perbėgusius metus. Jis atsimena pirmąsias dienas kolegijoje dar ir dėl to, kad čia jis rado nemažai nuosirdžių draugų.

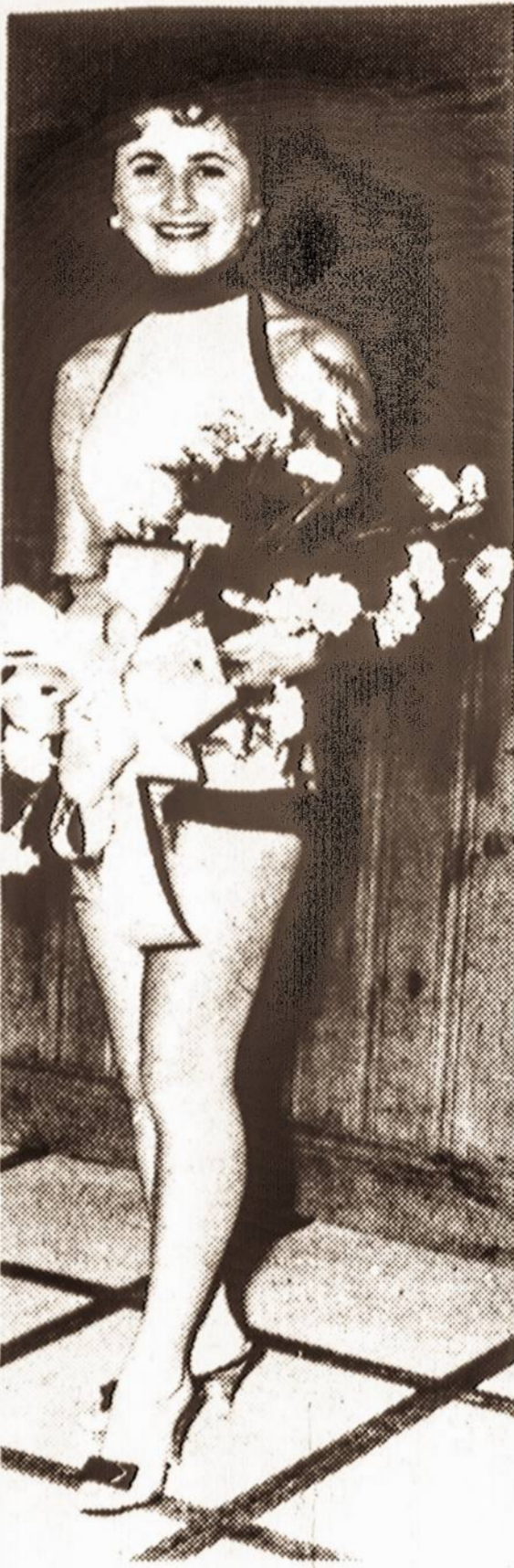
Tomis pirmomis studijų dienomis dažnas ateina į pabaigą paskaitos vien dėl to, kad vyresnieji kolegos jam "nuosirdžiai" pataria. Bet, baigęs "freshmano" dienas jis pasidaro senas ir prityręs studentas ir jau gali kitiems patarti. Jis, pilnas ambicijos tikėjosi vien tik A pažymėjimus, bet dabar žiūri atgal ir temato vienintelį gautą "A". Jis pervėlavai sužinojo, kad "A" gauna tik tie, kurie dirba... Be to, jis išsigilino vienoj ar kitoj srity ir dabar, baigęs, gali tą gautą mokslą naudoti gyvenime.

Baigiant mokslą studentui galima palikti tas priprastas vietas, draugus ir akademinę atmosferą. Tie pirmi žingsniai iš saugios akademinės pastogės į nežinomą pasaulį yra sunkūs, bet sentimentalizmas ir gražūs jausmai apie "Alma Mater" negali atstoti pareigos.

Jis atsimena visus tuos jaunuolius, kurie pradėjo, kaip fizikos ir inžinerijos studentai, o po metų studijavo sociologiją, ekonomiją arba filosofiją. Ir taip nuo vieno dalyko prie kito... Per tuos keturius metus jo pasaulis padidėjo. Jis sužino, kas tas Sokratas, ką rašė Shakespeare ir kas yra atominė struktūra.

Patal senovės graikų tradicija, studentas stoja į darbą, idant atsilygintu visuomenei, kuriai jis yra skolingas už savo išsilavinimą.
B. S.

Gediminas Dragūnevičius, buvęs Korpl Vytis Hartfordo skyriaus pirmininkas, spalio 24 d. Philadelphijoje susituokė su D. Čepulyte.

BRIGITA MORKŪNAITE, 16 m. amžiaus, gyv. Worcester, Mass. į Ameriką atvažiavusi 1949 m. jau antrą kartą laimėjo tame mieste merginų grožio konkursą. Ji yra Venanto Morkūno, buvusio Panevėžio gimnazijos fizikos-chemijos mokytojo, dukterė. Jos patėvis — skulptorius Leopoldas Kozakevičius. Laimėtus pinigus Brigita taupo mokslui, nes norėtų gauti elektrotechnikos inžinieriaus diplomą.

Worcesterio studentai

Sekantys studentai Worcesteryje šiais metais pradėjo lankyti kolegijas: Genė Šikštėnaitė — Anna Maria College, Genė Čėsnaite — Clark University, Rasa Dabrilaitė — Boston University, Algis Garsys — University of Mass., Vidmantas Matulaitis ir Vladas Gedimantas — Worcester Jr. College.

Be šių gausių Worcesterio studentų būrys už pažangumą mokslu gavo stipendijas: Anna Marie McMorro — iš National Council of Knights of Lithuania; Genė Čėsnaite — iš Clark University ir iš Worc. Moterų Klubu; Rimas Židžiūnas — iš Worcester Polytechnic Institute; Kazys Matonis — iš Riley Stocker stipendijos fondo; Vytautas Gailūnas — Stuart Pass Fund, Dalhouse University; Dainius Glodas iš Clark University ir Charles Irwin Travelli stipendijų fonolo; Henrikas Jakubauskas gavo pinigine parama iš Clark University. Pastarasis ruošiasi chemijos doktoratui.

KAS GERESNIS AKROBATAS?

Vienas iš Santaros "dviasios tėvų" Z. V. Rekašius rugsėjo 14 d. Dirvoje Vienybė pavadinu laikraščiu, kuris "vartosi per galvą geriau negu rusų cirko akrobatas." Geras akrobatas nėra blogas dalykas, bet Z. V. R. laiškas implikuoja neabejotiną tendenciją Vienybė žeminti.

Keisti dalykai — Vienybėje santariečiai, gavę savo skyrelį, dar nespėjo apšilti kojų, kai Dirvoje ju kolegos tai patčiai Vienybei "skaldo antausius"! Kažin kaip ilgai galima išlikti paviršiuje, laižant visiemis puspadžius? — Reikia gero akrobato!
A. K. CLEVELAND

RUDENS LAPŲ BALIUS

Spalio 24 d., šeštadieni, Akademinio Skautų Sąjūdžio Chicago skyrius rengia pobūvį — šokius. Šio vakaro metu bus paskelbta ASS Jaunimo Literatūros Konkurso rezultatai. Viso konkurse dalyvavo 14 jaunujų rašytojų iš JAV, Kanados, Anglijos ir Vokietijos. Kūrinių vertinimo komisiją sudarė R. Šilbajorių (pirm.), A. Landsbergis, H. Radauskas ir M. Katiškis. Balius įvyks Shore Country Club patalpose. Pelnas skiriamas jaunimo lituanistiniams reikalams.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.
Main 4-6400 Valley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION.

AR NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

VIRŠ 21.000.000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI, REIKALAUJANT NUOSTOLIIŲ ATLYGINIMO.

Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Rytinio pakraščio skautų vadų lavinimo kursų dalyviai po žygio rajono stovykloje. Viduryje - kursų vadovas A. Banevičius. V. Alksninio nuotrauka

VISI Į TALKĄ SPORTUOJANČIAM JAUNIMUI!

NEW YORKO LIETUVIŲ SPORTO KLŪBAS
1959/60 METŲ SEZONO ATIDARYMO PROGA

RUOSIA

ŠOKIŲ VAKARĄ

SPALIO 3 D. 1959 (ŠEŠTADIENĮ)

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJĖ

No 5th & Havemeyer Sts.

New Yorko Lietuvių Sporto klubo jaunimas maloniai kviečia Tave, Mielas Bičiuli, savo atsilankymu paremti jų paruošimą.

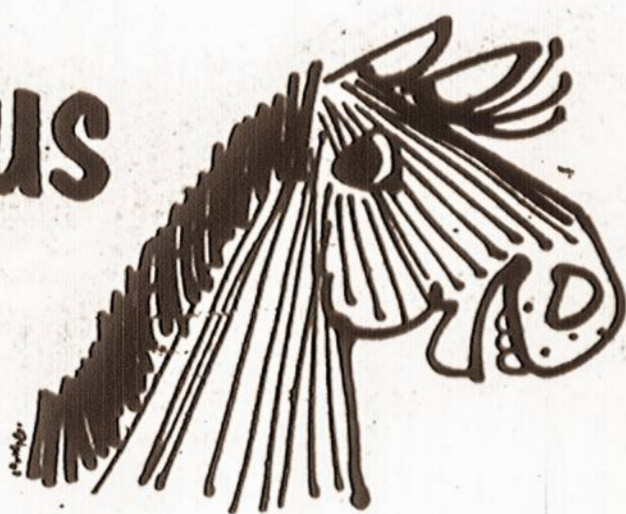
VAKARO PRADŽIA 7:30 VAL. VAK.

Zmogus

(Senus tėvynės

laikus prisiminti)

ir arklys

J. ŠIAUČIŪNAS

Ganėsi krūmuosi arklys, rankiodamas žoleles tarp stagarų. Ryte atėjo žmogus ir nusi-vedė arkliū dienos darbams.

— Tu ir vėl taip anksti vedi mane į sunkų dienos darbą — kalbėjo arklys žmogui. Aš dar alkanas, o tu įvarei mane į krūmus, kur jokios žolelės — tik stagarai ir samanės. Žmogus nesuprato arklio kalbos, pakinkė, krito botagu ir pradėjo arti.

Saulėi pakilus, žmogui atnešė pusryčius — bulvinių blynų su sviestu ir asotėli pieno. Žmogus, atsisėdęs ant ežios, valgo blynus užsigerdamas pienu. Arklys žiūrėjęs pats savęs klausia: Kodėl man neatnešė nei kuokstelės sieno, nei saulielės avižų? Juk abu kartu dirbame, aš dar sunkiau, nes žagrę traukiu, o jis tik paskui sekioja. Jis piena geria, o man nei vandens neduoda.

Žmogus suvalgė blynus, išgėrė piena, pasiėmė botaga ir vėl pradėjo arti. Žemė pradžiūvusi, žagrė dažnai užsikerta, arklys traukė visomis jėgomis, jam plėškės klaurai nugarą pratinė, jis kentėjo ir traukė žagrę, o botagas be paliovos plakė jo nugarą. Atėjo pietu laikas, žmogus persivedė arkliū, priėjo prie šulinio ir nuėjo į grūžia kibiro atsinešti. Seimininkė sako: Pietūs gatavi, gali sėstis ir valgyti. Žmogus pavalgė, prigulė pogulio, ir tik atsikėlė atsimeinė, kad jo arklys tebestovi priėjus prie šulinio. Ka gi, juodberėli, užmir-

šau, kad tu čia tebelauki manęs su kibiru areinant. Gerk, bet esti nebėra laiko. Ir vėl abu nuėjo arti.

Į vakarą arklys pailso, virto iš vagos, prakaitas užpylė jam akis, nuo šonų krito prakaito putos — nepadėjo nei aštrus botagas. Dar ankstoka mesti, bet ką daryti su tokiu rumbėžiu, tinginiu — keikėjo žmogus. Ateis ruduo parduosiu, tegul žydas nuima jam kaili.

Žmogus iškinkė arkliū, nusi-vedė prie upelio, priėjo prie karkio, o pats išbrido į vandenį, nusiplovė kojas, rankas, nusiprausė veidą ir atsisėdo ant kranto.

Kodėl jis mane neveda upelin? — klausė savęs arklys. Mano akys užpiltos prakaitu, — kodėl jis man jų nenuplauna? Juk aš pats negaliu, man baisiai skauda nuo botago kdrčių nugarą, nuo prakaito nieži sprandas ir kaktą, nuo nuovargio dreba kojos. Kodėl jis mane neišmaudo? Gal sustiprėčiau rytojaus darbu. Juk aš jam dirbu už dyką, turėtu jis mane užjausti, aš galėčiau be jo šiaip taip apsieiti, bet, jis be manęs nė — dienos.

Kažkeno ranka palytėjo žmogaus peti. Jis grūžtelėjęs pamatė šale savęs stovintį senelį. Labą vakarą — tarė senelis — matau po sunkaus dienos darbo išsimaudėte su juodberėliū. Kas maudys tą kuina — atsakė žmogus. Su karve bučiau daugiau apares, kaip su šitu arkliū. Nei botagas nei lazda

neveikia, pats visą dieną daugiau žagrę stūmiau, nei jis traukė.

— Žmogau — vėl prabilo senelis. Nesiskusk šių dienų gyvenimu, mano jaunystės dienos, kai baudžiavaėjom, tai buvo sunku. Būdavo prieš aušrą išėini į laukus, o sutemus grūžti. Vieną ankstyvą rytą, nevalgę išėjom šieno plauti. Kartu išėjo ir urėdas su bizūnu rankoje. Kirtome smarkiai, tikėjomės dieną duos poilsio. Saulėi pakilus, urėdūi atnešė pusryčių, — bulvinių blynų su sviestu ir asotėli pieno. Mums nieko. Kodėl mums neatnešė nei plutelės duonos, nei vandens? — klausėm patys save. Jis suvalgė blynus, išgėrė piena, o mus ir į balą atsigerti neleido. Kai man galva pradėjo svaigti, prakaitas užpylė akis, dalgis iškrito iš rankų, jis pripuolęs pradėjo mane bizūnu kapoti; ir tol kapojo kol aš, pasigriebeš dalgi, vėl pradėjau plauti.

— Ko tylėjote, juk galėjote ką sakyti — tarė žmogus.

— Mes nieko negalėjome sakyti — atsakė senelis — mes buvome nebyliai arkliū žiaurais žmogaus rankose.

Sie senelio žodžiai, "nebyliai arkliū", kažkaip paveikė žmogū, jis, lyg susigėdęs, pasilėpė delnuose savo veidą. Jam dabar rodėsi, kad senelis tyčia buvo atėjęs priminti jo žiaurumą su arkliū. Jam dabar prisimeinė, kai jis, kaip tasai urėdas, valgė blynus ir gėrė piena, o arklys stovėjo alkanas ir ištrokęs. Taip pat prisimeinė, kaip jis užmiršo prie šulinio išvargusį arkliū, kai pats valgė ir išėjo. Jam dabar lyg pagailo nekaltu gyvuliū. Dabar jam norėjosi atsiprašyti ir atsiligynti, bet nežinojo kaip ir kam. Jis buvo pasirėngęs viską seneliū išpasakoti ir prašyti jo patarimo, bet kai pakėlė galva, senelio jau nebuvo. Jis staiga pašoko, apsidairė, lyg iš miego pabudęs klausė savęs: Kas čia dabar su manim — užmigęs buvau, ar ką? Atsirio arkliū ir, vedamas, ragino: Na, cik graičiau, ar nebepasivelki? Užteks tau pas mane tinginiauti, rytoj žydas nuims tau kaili.

Rytojaus dieną juodberėlis jau stovėjo prie žydo daržtūros pasmerktuju eilėje. Atėjo žmogus, pasiėmė tris arkliū ir nusi-vedė rugienų arti. Tarp jų buvo ir juodberėlis. Pakinkęs visus tris, seimininkas pasakė bernui: Nepaisyk šitų dvesenų, tik žiūrėk, kad daugiau apartum, nes tik dviem dienom išsinuomavau. Bernas, vykdydamas seimininko įsakymą, vijo, plėkė, skubėjo kol arkliū pradėjo grūti. Užteks — pasakė. Iškinkė arkliū ir paliko rugienoje.

Dabar trys arkliū buvo vienii.

Vienybliciai, Vincas Vyšnius ir Augustas Ragelis, vienąme iš paskutiniū neseniai prabėgusios vasaros pikniku.

— Kai aš numirsiu, tiesiai į dangū cisiu — pasakė Juodberėlis.

— Ne, tu neisi į dangū — užginčijo Sirmis. Tu esi arklys, o į dangū arkliū neleidžia.

— Gal į dangū ir neileis, gal tik kankinio vainiką duos, gal prie įventuju prirašys.

— Neprirašys — vėl burbtelėjo Sirmis. Visi įventieji iš didžiūju — pranašū, karaliū, o tu paprastas arklys.

— Tiesa, jis arklys — isikišė Bėris, bet kuo geresnis Dievui žmogus? Juk abu jo sutvėrimai. Dievas sutvėrė žmogū, kad apgyventų žemę, o už įskentėtus žemėje vargus žadėjo dangū po mirties. Kodėl mums už vargus nieko nežadėjo?

— Todėl, kad tu neturi sielos — atsakė jam Sirmis.

Čia ir yra klaida — spyrėsi Bėris — vietoje sielos, kad žmogui būtų davęs geresnę širdi. Jam pačiam būtų buvę mažiau vargo ir mums būtų geriau gyventi. O be sielos būtų galima apsieiti, sakysime, gyventi

taip kaip mes, arkliū, kad gyvename.

Neiškentė ir Juodberėlis:

— Aš sakyčiau, kad pasaulis būtų daug gražesnis ir laimingesnis, jei jame nebūtų žmogaus, o gyventų tik vienii arkliū.

— Kokia būtų Dievui nauda iš arkliū? — paklausė Sirmis. — O kokia nauda iš žmogaus? — kuris kas žingsnis lauzo jo įstatymus — atsakė Juodberėlis.

Nutilkit, ateina.

Po poros dienų Juodberėlis vėl stovėjo pasmerktuju eilėje.

— Žiūrėk, jau pradėjo vesti po vieną į krūmus, ar tau nebaisū? — paklausė Sirmis.

— Visai ne, — atsakė Juodberėlis — geriau mirti nei gyventi tarp beširdziū žmoniu.

Rytojaus dieną išvedė ir Juodberėli. Ar jis gavo kokiu nors atlyginimą už savo vargus, likusiems arkliams neteko sužinoti. Žmogus sako, kad ne, nes jis buvo arklys.

MATTHEW MAZEIKA, Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.
8015 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADZIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona ir pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Patarnavimas sąžiningas ir greitas.
36-40 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Tel. STagg 2-5938

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat parengimams bei baliams, tik reikia paskambinti:
ULster 8-7821 arba EVergreen 4-5233

52 HUDSON AVENUE BROOKLYN 1, N. Y.

Norintieji įsigyti skanių lietuviškų produktų,

LIETUVIŠKOS DUONOS, LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai — visi trys lietuviai — rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks — didelis ar mažas — pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.
(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)
Telefonas Virginia 6-9683

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Dorion & MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti:

vilnonės, silkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namų papuošimui: fiberglass ir kt.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.
(išlipri Suthpin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą gauna 10% nuolaidą.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir
kitokioms pramogoms.

POLAIDOTUVINIAI PIETUS
Pirmos rūšies lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

MARY PAIAUIS

337 ST. NICHOLAS AVE.
(Ridgewood)

RESTAURANT
BAR & GRILL
BROOKLYN, N. Y.

Phone: Evergreen 2-9141

Kviečia visus atsilankyti, linksmi laiką praleisti ir
su draugais suėiti.

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: Taylor 7-9842 ONA ir JONAS VALAICIAI

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Sales šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimų patalpos nemokamai.

SPAUDOS KIOSKAS

Visais reikalais kreipiamas į klubo
reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITĮ. Tel. EV 4-9672
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Visame New Yorke nerásite gražesnių
ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ka nerengtumėte - koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -
SALESE GALI TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIU.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDEJAS

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 7-1123

Traun's BARAS IR RESTORANAS

AUGUST TRAUN - Savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

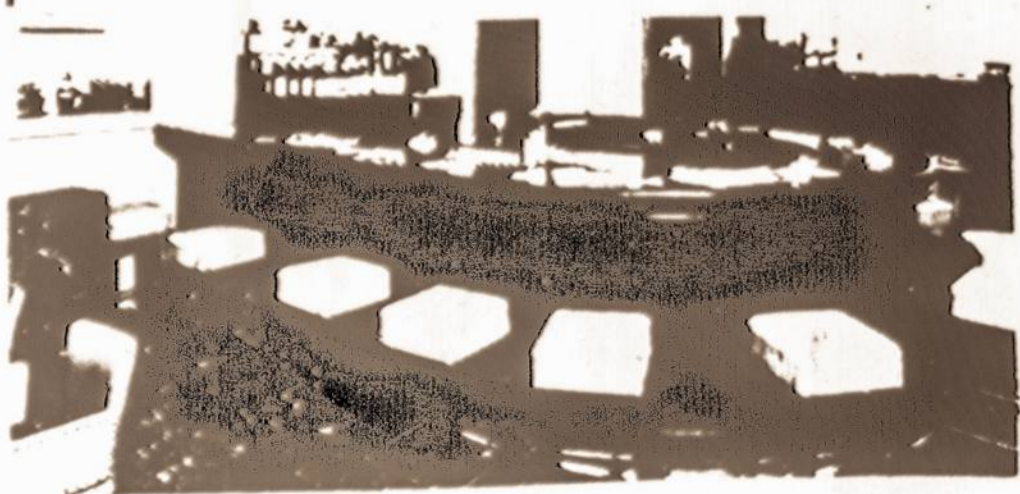
Festival Restoranas ir Baras

VACYS STEPONIS, Savininkas

40 EAST 26TH STREET, NEW YORK CITY

Telefonas MU 3-2928

GERI PIETŪS IR VAKARIENĖ - JAUKUS BARAS

Salė vestuvėms, susirinkimams ir kitiems rengimams.
LIETUVIŠKIEMS SUĖJIMAMS NEMOKAMAI
Gali tilpti 200 žmonių. Mielai kiekvienas bus sutiktas.

"Atvažiavo trys Juozai, kur tik davė, ten gužai..." Taip sako sena ir linksma lietuvių liaudies dainelė. Bet šioje lietuviškoje Trijų Juozų arba Three Joes gazolino stotyje, 85-42 Woodhaven Blvd., Woodhavene, niekas niekam gužų neduoda. Priešingai, čia pašalinami visi gužai, kurie atsiranda jūsų automobilyje. Juozas Povilaitis su sūnum Juozu, Jr. ir žentu Juozu Nuzzi savo sąžiningu patarnavimu yra žinomi visiems New Yorko lietuviams. Three Joes Service Station, Inc. yra vos pusė bloko nuo Jamaica eleveiterio.

Gausus tautybių susirinkimas New Yorke

Užpraėta sekmadienį Carnegie Hall New Yorke buvo gausus įvairių tautybių susirinkimas, kuriame dalyvavo 2,500 žmonių. Susirinkimas šauktas šūkiu - "Mes atsakom Chruščiovui." Susirinkimą organizavo Centro Rytų Europos Kilmės Amerikiečių Konferencija ir Amerikiečiai Pavergtu Tautų Draugai (American Friends of Captive Nations). Scenoje plevėsavu Lietuvos, Latvijos, Estijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Albanijos, Bulgarijos, Vengrijos, Lenkijos Ukrainos vėliavos. Susirinkimą svarbia kalba pradėjo prelatas Jonas Balkūnas, vėliau susirinkimui vadovavo Christopher Emmett. Prelatas Balkūnas, Centro-Europos Kilmės Amerikiečių Konferencijos-pirmininkas, savo kalboje pažymėjo, kad toji Konferencija atstovauja 15 milijonų amerikiečių ir mūsų pareiga Chruščiovo melus atremti, pasakyti tiesą.

Susirinkimas pradėtas invocacija, kurią skaitė rumūnas kunigas Galdau. Christopher Emmett - Pavergtu Tautų Draugu Amerikiečių pirmininkas, pasakė kalbą. Kalbas taip pat pasakė Stefan Korbonski, Pavergtu Europos Tautų Asamblėjos pir-

mininkas, Dr. Yu Chi Hsue, nuolatinio laisvosios Kinijos atstovo prie Jungtinių Tautų pavaduotojas, Dimytry Halychyn, Amerikos Ukrainiečių Kongreso Komiteto pirmininkas, ir Kongresmanas Ray J. Madden iš Indianos. Vengrų kunigas Imre Kovacs sukalbėjo baigiamąją maldą.

Stefan Korbonski savo kalboje pareiškė kad teroru ir kitokiomis priemonėmis sovietai nepajėgė palaužti pavergtu dvasias. Sovietai dabar ieško Amerikos palaimos esančiai būklei.

Kongresmanas Madden kalbėdamas parodė keturių tomų Select Congressional Committee tyrinėjimus, kaip sovietai pavergė laisvas tautas. Nė viena tauta pati sovietų nelaisvei nepasidavė. Taip pat kongresmanas Madden parodė ir kitų dviejų tomų Kongreso tyrinėjimų apie žudynes Katyno miške.

Tų tyrinėjimų duomenys atėities kartoms parodys, kaip Sovietai pavergė laisvas tautas. Baigdamas Kongresmanas Madden pareiškė, kad kartu kartos negali būti valdomos koncentracijos stovykloms, žudymais ir pavergimu. Kongresmanas Madden pažadėjo susirinkimo priimtą rezoliuciją paskelbti Kongreso rekordų knygoje.

NAUJA SIUNTINIŲ SIUNTIMO ĮSTAIGA

Nuo spalio 1 d. Brooklyne pradėjo veikti nauja siuntinių į Lietuvą ir kitus kraštus siuntimo įstaiga - Londono Lithuanian Trading Co. skyrius, kurio adresas: 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 4-1232. Įstaigai vadovauja Jonas Daugirdas. Viskas atliekama pigiau ir greičiau, nes siunčiama per Londoną. Suinteresuotieji gali gauti katalogus bei kainaraščius, kreipiantis asmeniškai ar laiškais šiuo adresu: J. Daugirdas, 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

KLAUSKITE PATYS SAVES

Į žemiau pateiktus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums siunčiant

DOVANŲ PAKETUS Į U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėžes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus TAIP i visus aukščiau pateiktus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
WAlnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYcetum 5-0900

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MARket 3-1968

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-8399

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmo 5-7560

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MASS
ANDrew 8-8764

1313 Addison Rd.
Superior Ave. & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURG 22, PA.
GRant 1-3712

SIŪSKITE JUSŲ PAKETUS TUOJAU MUMS
MES JUOS IŠSIŪSIME GREIČIAU

White Horse Tavern

PRANAS BRUČAS, Savininkas

BARAS, RESTORANAS IR SALE
DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

86-16 JAMAICA AVENUE
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

Geras dalykas ateina

Padidintas dividendas

3 1/2% per metus.

Pradedant 1959 m. SPALIO 1 D. ir tęsiant patenkinamą uždarbį.

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Dividendai išmokami 4 kartus per metus
Pradėkite taupyti DABAR

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1886

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

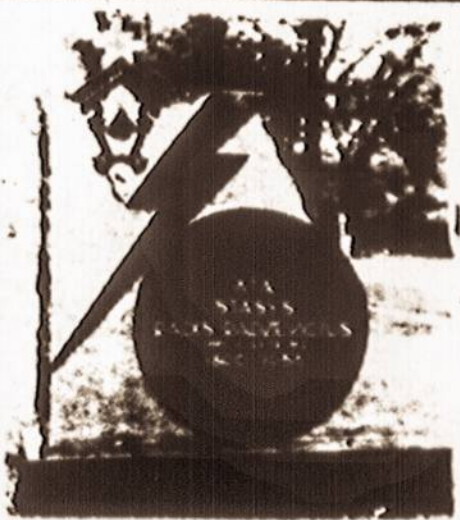
Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 West 111th Street
CHICAGO, ILLINOIS

(Prie Sv. Kazimiero kapų)

TELEFONAS:
BEDFORD 3-6335
KALBA LIETUVISKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUŠKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

MIRĖ

PHILADELPHIA, Pa. — Praeitą sekmadienį čia, po ilgą ir sunkią ligą, mirė ilgametis Vienybės skaitytojas ir savo laiku gana žinomas vietos lietuvių veikėjas ir biznierių Kazys Žadeika. Velionis buvo apie 76 m. amžiaus. Liko dukterė Irena ir du sūnūs, Vladas ir Stasys.

Sportas

Praėjusi sekmadienį L. S. K. pademonstravo savo kovingumą. Spf. Passaic pirmajame kėlinyje turėdamas dviejų įvarčių persvara, nepajėgia atlaikyti L. S. K. spaudimo ir priverčiamas pasitenkinti lygiosiomis. Būkovojimas lygiųjų Passaic aikštėje, kur net geriausioms lygos komandoms tenka pralaimėti, yra tikrai vertas dėmesio laimėjimas. Gynime matėsi gražus susižaidimas ir vartininko puikūs pagavimai, o puolime veržlumas ir noras nepasiduoti. L. S. K. žaidė sekančiu sąstatu: Naruševičius, Mileris, Vaitkevičius, E. Remeza, Murphy, McGee, Vasylionis, Didžbalis, Klivečka, R. Remeza, Beleckas, Krušinskas, Kerekes, Ivarčiai; McGee, R. Remeza, Klivečka. Rezervinė pralaimėjo 1: 7. Ši sekmadienį spalio 4, 3 val., mūsų „New Farmers“ Oval aikštėje, L. S. K. žaidžia prieš Ukrainian S. C. 1:15 val. ten pat žaidžia rezervinė. Petras Nekrotius sutiko vadovauti L. S. K. Jaunučiams. Jaunučių komandai dar trūkstą žaidikų, berniukai tarp 12—15 metų kviečiami registruotis pas S. Remeza, 47 Van Sicken Ave., Brooklyn 7, N. Y., tel. MI 7-6189.

IŠNUOMOJAMAS

6 kambarių butas, dviejų šeimų namas, viršutinis aukštas. Naujas pečius virtuvėje. Pažadaujama tik suaugusieji. nešildomas. Kreiptis po 12 v. p. p. C. Sidabra, 267 Linden St., Brooklyn 27, N. Y. Tel. GL 6-1321

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APplegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES
A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

MERCURY Parcel & Trading Co.

943 Elizabeth Avenue ELIZABETH, N. J.
Phone: ELizabeth 4-7608

Atidarė Elizabete naują skyrių sluntiniam į LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus.

SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Didelis pasirinkimas vilnonių atraizų vyriškom bei moteriškom eilutėm, paltam; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesalai ir k.

Primami užsakymai ir raštu. Jums patarnaus Lietuvė moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus patarnavimas. Kviečiame jus tapti mūsų klientais.

Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet.

Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N.Y.
Krautuvė: 75 East 7th Street, Tel.: OE 4-8850

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE
Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET
Tel. MI 2-1681 ir Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9-6, šventadi. ir sek. nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 JOS. CAMPAU AVE. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-029E	651 ALBANY AVENUE HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164
832 NORTH 7th STREET PHILADELPHIA 23, PA. WALnut 3-1747	107 SO. VERMONT AVE LOS ANGELES 4, CALIF DUKirk 5-6550	241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILL. HUMBoldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS SAVININKAS

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

PARDUODAMA SU NUOLAIDA: televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai. 40% NUOLAIDA VOKIŠKIEMS HI-FI.

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, HI-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v. Tel. AP 7-0349

Al's T. V. Service

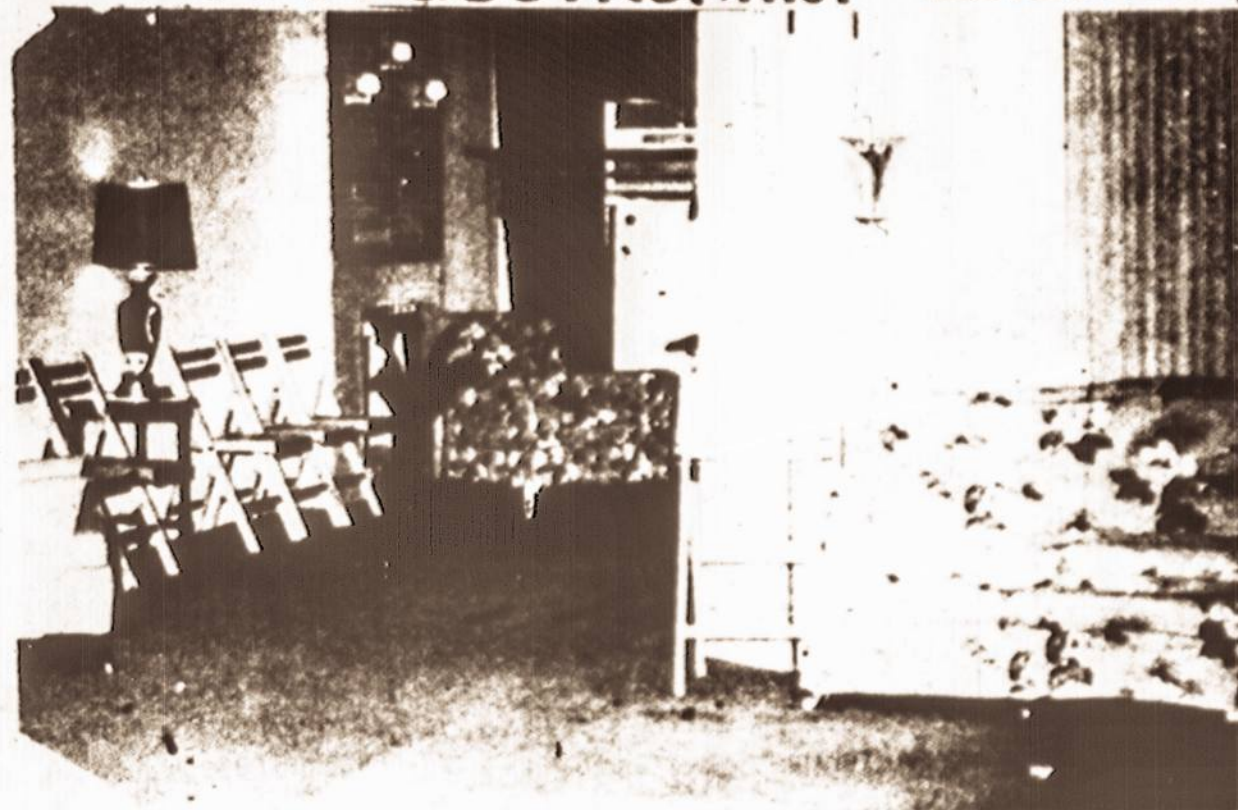
ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI

Darbas garantuotas Priimama iki 10 v. v.

101-23 113th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas Virginia 6-6895

AUGUST P. GUSTAS, Inc. Laidotuvių direktorius

354 MARCY AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas:
EVergreen 7-4774

Naujai įrengtos kopyčios yra vos 2 bloki nuo Broadway. Pasiekiamas važiuojant BMT, INS traukiniais ir autobusais.

Daug vietos automobiliams pasistatyti

VIENYBĖ

Juozas Pautienius, kurio tapybos darbų paroda atidaroma ši šeštadienį, spalio 3, Almus Art Gallery, 77 Steamboat Rd., Great Neck, L. I., netrukus atvyksta į New Yorką.

V. Kutkus praneša, kad Lietuvos Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba nutarė kreiptis į Tėvus Jėzuitus, kad jie ir Detroito pastatytą Jaunimo namus.

Dr. O. Labanauskaitė, žinoma visuomenininkė, Balfe tvarko siuntinių lietuviams į Sibirą pakavimo ir siuntimo reikalus. Be to, kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas, praneša, kad tuos pačius siuntinius per Balfą gali užsakyti ir privatūs asmenys.

Prof. Jonas Balys, 50 metų sukakties proga, Helsingin Sannomat paminėtas straipsniu ir nuotrauka. Ten sakoma, kad prof. Balys 1935 m., Lietuvos vyriausybės pavedamas, nupirkes Lietuvos universitetui velionio A. R. Niemi, žinomo lituanisto, biblioteką.

Jieva Baltuvienė, inž. Jono Baltaus žmona, ilgesnį laiką sirgusi ir gulėjusi ligoninėje, jau tiek sustiprėjo sveikatoje, kad lanko savo draugus New Yorke ir apylinkėje.

Drasutis Gudelis su žmona Liuda, buvusia Grigaitė, grįžo iš Puerto Rico salos, kur jiedu praleido savo medaus mėnesį.

S. Narkėliūnaitė, žinoma žurnalistė, BALFO centre rodė savo spalvotą filmą, kurį ji susuko iš kelionės po Vokietiją. Filme parodoma lietuvių tremtinių gyvenimas, jų vargai ir darbai įvairiose Vokietijos vietovėse.

L. Briedis, mūsų bendradarbis Los Angeles, Cal., atsiprašomas dėl pereinęs savaitės: Vienybėje įvykusios klaidos: po profesorių Biržiškų ir muz. B. Budriūno nuotrauka nebuvo pažymėta jo, kaip fotografo, pavardės.

SLA IR SPAUDOS KLUBO IŠVYKA

SLA Penktas Apškritys ir Lietuvių Spaudos Klubas bendrai ruošia dviejų dienų išvyką į Susivienijimo vasarnamį, Atlantic City, N. J., spalio 17 ir 18 dienomis. Išvykos dalyviams apstojimui vieta yra SLA vasarnamiai, 128 S. Maine Avenue, Atlantic City, N. J.

Kadangi išvyka bus dvi pilnas dienas (šeštadienį ir sekmadienį), tad nakvyne interesuoti dalyviai apie tai prašomi pranešti iki spalio 10 d. Išvykos antrąją dieną (sekmadienį) numatyti bendri pusryčiai ir pietūs, kurie vienam asmeniui kainuos 3 dol. Norintieji bendruose pusryčiuose ir pietuose dalyvauti, taip pat prašomi pranešti iki spalio 10 d. (Busai iš Port Authority stoties į abi puses kainuoja \$5.72.)

Išvykos reikalais kreiptis: A. S. Trečiokas, 315 Walnut St., Newark, N. J. Tel. MArket 2-4867, arba S. Bredes, Jr., 37 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. AP. 7-7083.

Steponas Aromiskis, Jr., žinomo brooklynieško laidotuvių direktoriaus St. Aromiskio sūnus, rugsėjo 26 d. Biltmore viešbučio salėje įvykusiose American Academy mokslo baigimo ceremonijose gavo laidotojo bei balzamuotojo diplomą. Praktišką šioje srityje jaunasis Aromiskis jau atliko žinomoje Campbell laidojimo įstaigoje. Dabar St. Aromiskis, Jr., kuris yra gimęs 1938 m., dirbs savo tėvo laidojimo įstaigoje, 423 Metropolitan Ave., Brooklyn.

Jonas Šiaučiušas, kurio apsakymėlis "Žmogus ir arklys" eina šiame Vienybės numeryje, 9 puslapyje, neseniai lankėsi mūsų įstaigoje. Šiaučiušas, kuris dabar gyvena savo ūkyje, Ellenville, N. Y., Vienybei bendradarbiauja daugiau kaip 40 metų.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Subankrutavęs New Yorkas

JONAS RŪTENIS

Gal ir nepopuliari kalbėti apie New Yorko bankrotą po Nikitos atsilankymo ir šalto priėmimo, bet ylos maįse nepaslepsi.

Nepaslapstis, kad New Yorke ant kiekvieno žingsnio moki mokesčius: pavalgai, atsi-geri, ar perkį ką — vis mokesčiai, o be to kiekvieną savaitę dar trupinėli atskaito nuo to, ką sveikąs uždirbi...

Bet tikras New Yorko bankrotas, tai lietuviškame lizde. Ir jo nepakedenus, atrodo, negalima palikti.

Imkime sakysime, patį opiausią reikalą — MASS RALLY — WE ANSWER KRUSHCHEV, at Carnegie Hall — už praeitą sekmadienį. Argi tai nebankrotas? Kuomet salė lūžo visais kitais, tik nelietuviais, argi New Yorkui neraudonuoja ausys? Buvo, žinoma, buvo — dešimt iš New Yorko ir aštuoni iš Stamford, Conn.

Ačiū tik, kad mums dar Dievas dribtelėjo prelatą BALKŪNĄ, kuris visos Carnegie Hall tvirtinimu buvo pats išpuodingiausias kalbėtojas, nes jis kalbėjo ir žinojo ką kalba — nekartojo iš tūkstanties ir vieno pasiūstų memorandumų tos pačios skaudžios, bet išsenėjusios opos. Ir plojo jam. Plojo ukrainiečiai, vengrai, lenkai ir kiti, bet tik ne lietuviai, nes jų ten nebuvo.

Mes daug kalbame apie solidarumą, bendruomeniškumą,

lietuvių ir jos išlaikymą, bet, deja, vis galvojame, kad kiti už mus nuets ir viską padarys.

Prieš pora savaitių įvyko Bendruomenės parengimas. Programos dalyvių buvo prikviesta daugiau nei publikos susirinko. Lalmei, paskutiniuoju momentu pavyko kai ką dar pagauti namuose ir atsakyti, labai skaudžiai atsiprašius, kad nedarytų dar didesnės skylės...

Ar jūs galite, gerbiamieji, išvaizduoti, kad didysis New Yorkas vos keturiasdešimt "tarnybinių" svečių susilaukė. Tuos gerbiamus svečius tarnybiniams pavadinau iš pagarbos, nes jie eina visur, kur tik kas lietuviško būna.

Keista, kad VIENYBĖ dar pajėgia į savo gero lygio koncertus tiek "svieto" sutraukti.

Kita dūdelė, kurią mes taip dažnai su pamėgimu dūduojame, tai mūsų jaunimas. Ten didžiojo New Yorko reikia su žvake jieskoti. Mūsų tautos ateitis. Mūsų tautos žiedas. Ir visi kiti epitetai. Bet ką jaunimas daro, tai tegul jis ir pasidaro.

Sakysim užpraicitą sekmadienį pradėtos 1960 metų sezono, futbolo pirmenybės. Lietuvių Sporto klubas turi net pen-

Antroji J. Pautieniaus paroda

Ši savaitgalį, spalio 3 d., Great Necke, atidaroma antroji tapytojo Juozo Pautieniaus darbu paroda. Pirmoji buvo prieš trejetą metų, turėjo pasisekimo, nes buvo pratesta.

J. Pautieniaus darbai per tuos trejus metus buvo išstatyti garsiaame Chicagos Art Institute — 1957, gegužės mėn. International Institute Detroit, balandžio — kovo, 1958, Jasllyn Art Museum, Omaha, Nebr., birželio — rugsėjo, 1959 m.

Pažymėtina, kad dailininkas prieš pora metų laimėjo populiarumo premiją didžiulėje Chicagos Navy Pier universiteto rūmuose suruoštoje parodoje. Toje parodoje buvo išstatyta arti 3,000 darbų priklausančių daugiau kaip 1,500 dailininkų, jų tarpe 15 lietuvių. Be to, dailininkui Illinois Society of Fine Arts jury komisija paskyrė premiją už originaliausią tapybos techniką. Toji premija teko paveikslui Kanados Žiema.

Antroji dailininko J. Pautieniaus darbų paroda Almus galerijoje truks arti trijų savaitių.

klas komandas — visi jaunuoliai. Sveiką kūną ir sveiką sielą ūgdo. Bet kas jiems padeda? Niekas. Kai pilni stadionai toje pačioje lygoje žaidžiančių ukrainiečių (dėdulių ir tetulių) vokiečių, čekoslovakų, graikų, vengrų, italų — tai lietuvių vos keli apykreiviai tetulėnai po aikštę stypčioja... O kiti — namie, pokeriuką traukia, proferansėlipdo, putele užgerdami ir vis tą pačią jaunimo dūdelę išmaningai pučia...

Oi gerbiamieji, verčiau didysis New Yorkas, kaip duonelė tūgino valgoma ir papūnelio bizino prašos už tuos žodžius be darbu, už tą lengvą pilstyba, kuris nieko nekainuoja ir, anot Antano Gustaičio, tave ir aukštlininką gulinti patriotų daro...

Eglė Zilionytė, Petro ir Galios Zilionių duktė, rugsėjo 29 d. laivu Liberte išvyko į Prancūziją, kur ji New Yorko Universiteto siunčiama Sorbonnos Universitete Paryžiuje gilinti prancūzų kalbą.

KAIRĖJE: Balfo rūbų sandėly, kur praeitą antradienį S. Narkėliūnaitė rodė spalvuotas filmas iš savo kelionės. Iš kairės į dešinę sėdi: J. Trečiokienė, A. Šalčius, E. Čekienė, A. Trečiokas. Stovi: V. Barčiauskas, kun. L. Jankus, J. Audėnas, S. Narkėliūnaitė, (už jos stovi) V. Kulpavičius, S. Lušys, P. Jurkus, O. Labanauskaitė, V. Alksnis, ir P. Minkūnas.

V. Maželio nuotrauka

